

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2021/01/СТА-ТЭЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баян-Өлгий аймаг 2021 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган
	Утас: 70422954 Цахим хаяг: Khuanganm@audit.gov.mn
	Аудитын менежер: Х.Женисбек
	Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор: Д.Назгүл
	Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazguld@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор: М.Айнур
	Утас: 94159291 Цахим хаяг: ainurm@audit.gov.mn
	Аудитор: Б.Үүрийнтуяа
	Утас: 89838414 Цахим хуудас: uuriintuyab@audit.gov.mn
Аудитор: Ж.Назгүл	
Утас: 99668909 Цахим хуудас: nazgulj@audit.gov.mn	
Аудитор: Р.Баярмаа	
Утас: 99265539 Цахим хуудас: bayarmaar@audit.gov.mn	
Аудитор: Х.Еркебулан	
Утас: 99999844 Цахим хуудас: erkebulan.kh@audit.gov.mn	

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	8
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	12
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	16
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	17
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	17
3. Аудитын тайлан	23
3.1. Ерөнхий зүйл.....	23
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	23
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	23
3.4 Материаллаг байдал	25
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	25
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	25
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	27
3.5.3 Авлага.....	27
3.5.4 Урьдчилгаа.....	30
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	30
3.5.6 Бараа материал.....	30
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	34
3.5.8 Өр төлбөр.....	36
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	39
3.5.10. Орлогын данс.....	40
3.5.11 Зардлын данс.....	40
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	Error! Bookmark not defined.
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	41
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	Error! Bookmark not defined.
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	42
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	45
4. Менежментийн захидал.....	45
5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	47

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

1. Аудитын гэрчилгээ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ
ДАРГА Д.БАУЫРЖАН ТАНАА

2021.04.20 № 395
танай _____-ны № _____-т

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон жилийн төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь (Байгууллагын жилийн тайланд орсон, санхүүгийн тайлан ба аудиторын тайлангаас бусад мэдээлэл) санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох

TE3 CHT-Gershilgee-a-TA.doc

бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

ТЕЗ СHT-Gershilgee-a-TA.doc

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан
(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>13,527,811,134.18</u>	<u>15,128,464,770.73</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,455,034,391.22	3,194,959,030.76
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	12,684,675.93	7,664,161.60
31110	Төгрөг	8,359,675.93	3,339,161.60
31130	Нэмэлт санхүүжилт	4,325,000.00	4,325,000.00
31140	Касс арилжааны банк	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,442,349,715.29	3,187,294,869.16
3121	Төгрөг	3,442,349,715.29	3,187,294,869.16
31211	Төрийн сангийн харилцах	2,859,821,984.72	2,654,252,527.01
31212	Монгол банкин дахь харилцах	-	-
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	543,899,037.26	524,993,216.83
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	-	-
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.40	200,000.40
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	38,628,692.91	7,849,124.92
3122	Гадаад валют	-	-
31221	Төрийн сангийн харилцах	-	-
31223	Арилжааны банк дахь харилцах	-	-
33	АВЛАГА	5,525,515,377.28	6,779,383,925.89
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	205,621,989.92	265,793,264.45
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	133,987,274.46	92,667,139.90
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	291,839,410.36	6,997,000.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	10,881,722.00	9,608,982.00
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	6,528,717.00	6,528,717.00
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	119,635.00	119,635.00
335	Бусад авлага	1,061,600,454.54	1,990,041,789.60
3351	Байгууллагаас авах авлага	988,975,219.59	1,909,106,046.93
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	72,625,234.95	80,935,742.67
336	Зээлийн авлага	3,814,936,174.00	4,407,627,397.94
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	3,814,936,174.00	4,407,627,397.94
33611	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон	250,400,000.00	250,400,000.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	3,564,536,174.00	4,157,227,397.94
34	УРЬДЧИЛГАА	13,389,742.94	13,389,742.94
34100	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон	-	-
34200	Төсөвт байгууллага	-	-
3471	Урьдчилгаа тооцоо	-	-
34711	Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа	-	-
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	-	-
34713	Цалингийн урьдчилгаа	-	-

34714	Томилолтын урьдчилгаа	-	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	4,521,792,622.74	5,128,653,071.14
351	Түүхий эд материал	271,080,678.88	311,456,452.43
35110	Тусгай зориулалттай материал	148,184,049.15	133,084,173.38
35130	Эм боох материал	122,896,629.73	178,372,279.05
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	17,624,209.47	18,112,309.47
354	Хангамжийн материал	4,037,886,236.39	4,588,392,811.24
35410	Бичиг хэргийн материал	76,997,760.66	86,683,204.67
35420	Аж ахуйн материал	1,923,311,427.39	2,226,231,524.87
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	84,899,548.50	127,255,752.50
35440	Түлш, шатах тослох материал	164,608,587.02	181,974,753.05
35450	Барилгын засварын материал	9,777,860.50	11,428,428.50
35460	Хүнсний материал	591,373,942.53	655,981,310.35
35470	Бусад хангамжийн материал	1,186,917,109.79	1,298,837,837.30
35500	Биологийн хөрөнгө	-	-
35600	Мал амьтад	195,201,498.00	210,691,498.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	12,079,000.00	12,079,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	12,079,000.00	12,079,000.00
36700	Бусад санхүүгийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	158,929,359,944.50	171,063,694,241.68
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	158,929,359,944.50	171,063,694,241.68
392	Биет хөрөнгө	149,189,926,502.32	161,253,484,717.65
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	118,736,321,372.43	132,583,277,665.59
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,930,043,424.71)	(10,418,804,918.90)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	5,096,237,436.80	5,237,458,101.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,576,855,177.04)	(3,690,072,763.37)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	28,672,707,107.67	30,156,527,921.76
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(15,468,599,740.89)	(17,185,242,764.60)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	6,234,575,867.62	6,735,117,711.89
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,011,159,553.10)	(4,470,402,811.68)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	7,962,859,375.48	9,544,966,699.68
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(978,486,951.47)	(1,795,249,341.19)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,571,805,218.00	1,584,805,218.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	12,965,763,326.88	15,891,370,105.50
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,397,082,251.71)	(6,016,219,741.21)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	2,769,050,000.00	1,371,150,000.00
39217	Ном	1,542,833,896.36	1,724,803,634.38
393	Биет бус хөрөнгө	9,739,433,442.18	9,810,209,524.03
39301	Програм хангамж	119,589,145.00	129,437,145.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(105,610,384.82)	(110,348,302.97)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,725,454,682.00	9,791,120,682.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
394	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-
39401	Биологийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-
39402	Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-

3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>172,457,171,078.68</u>	<u>186,192,159,012.41</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>5,223,753,503.93</u>	<u>5,775,687,960.72</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,938,088,111.23	2,490,022,568.02
413	Өглөг	1,672,022,511.23	2,223,956,968.02
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	271,533,072.59	328,888,466.32
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	120,144,614.63	140,351,234.00
41330	Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг	301,930,310.36	10,090,900.00
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	2,400,000.00	2,400,000.00
4136	Бусад өглөг	976,014,513.65	1,742,226,367.70
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	728,372,156.28	1,363,397,977.28
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	63,812,493.58	94,314,051.58
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	136,353,836.66	240,729,646.59
41364	НДШ - ийн өглөг /ТӨҮГ/	40,157,627.13	36,466,292.25
41365	Ноогдол ашгийн өглөг /ТӨҮГ/	-	-
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	7,318,400.00	7,318,400.00
414	Урьдчилж орсон орлого	266,065,600.00	266,065,600.00
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	200,000,000.00	200,000,000.00
41420	Төлбөртэй ажил үйлчилгээний урьдчилж орсон орлого	66,065,600.00	66,065,600.00
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,285,665,392.70	3,285,665,392.70
422	Урт хугацаат зээл	3,285,665,392.70	3,285,665,392.70
4221	Төгрөг	3,285,665,392.70	3,285,665,392.70
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	3,127,646,392.70	3,127,646,392.70
42212	Хувь хүмүүсийн зээл	138,019,000.00	138,019,000.00
42217	Санхүүгийн бусад байгууллага	20,000,000.00	20,000,000.00
4222	Гадаад валют	-	-
42221	Гадаадын засгийн газраас	-	-
42222	Олон улсын санхүүгийн байгууллагаас	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>167,233,417,574.75</u>	<u>180,416,471,051.69</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	167,233,417,574.75	180,416,471,051.69
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	68,930,017,585.71	69,595,679,017.88
51101	Өмч: - төрийн	68,930,017,585.71	69,595,679,017.88
51102	- хувийн	-	-
512	Хуримтлагдсан үр дүн	29,016,767,646.60	41,710,863,397.52
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	22,323,253,872.03	29,489,776,786.04
51220	Тайлант үеийн үр дүн	6,693,513,774.57	12,221,086,611.48
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	-	-
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	69,286,632,342.44	69,109,928,636.29
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>172,457,171,078.68</u>	<u>186,192,159,012.41</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан
(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	105,485,014,200.84	124,808,520,381.98
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	9,440,412,977.43	10,301,259,551.52
110	Орлогын албан татвар	7,201,053,016.68	8,989,252,929.71
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	8,003,159,222.68	9,774,297,859.71
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	6,168,042,817.23	7,333,495,562.67
110002	Үйл ажиллагааны орлого	610,616,809.27	1,031,598,572.91
110003	Хөрөнгийн орлого	1,148,736,096.18	1,303,331,864.13
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	72,666,400.00	105,871,860.00
110005	Шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагын бүтээл тууривах, шинэ бүтээл, бүтээгдэхүүний болон ашигтай загвар зохион бүтээх, спортын тэмцээн, урлагийн тоглолт зохион байгуулах, тэдгээрт оролцож олсон орлого, тэргээртэй адилтгах бусад орлого	3,097,100.00	-
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(802,106,206.00)	(785,044,930.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(802,106,206.00)	(785,044,930.00)
113	Хөрөнгийн албан татвар	680,116,659.18	640,237,016.36
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	308,749,072.50	190,848,074.70
113002	Бууны албан татвар	41,585,840.00	49,229,100.00
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	329,781,746.68	400,159,841.66
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,559,243,301.57	671,769,605.45
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	279,164,611.19	290,803,444.42
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	249,660,929.18	273,896,477.42
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	26,225,292.01	14,698,467.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,278,390.00	2,208,500.00
1181	Газрын төлбөр	115,392,904.00	96,608,655.90
118101	Газрын төлбөр	115,392,904.00	96,608,655.90
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,164,685,786.38	284,357,505.13
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	26,437,812.00	25,315,300.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,120,745,706.36	249,733,453.04
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	17,502,268.02	9,308,752.09
1183	Бусад татвар	-	-
118301	Бусад татвар	-	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	11,279,838,090.57	12,562,751,999.12
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,481,594,790.57	4,920,589,099.12
120002	Хүүгийн орлого	-	3,863,046.00
120003	Торгуулийн орлого	513,378,578.84	431,748,284.79
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,065,783,980.83	1,219,587,854.03
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	540,776,355.46	701,237,161.72

**Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	120,974,006.51	139,548,694.43
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	404,033,618.86	378,801,997.88
120009	Бусад орлого	399,579,963.70	512,005,099.74
120010	Б о р л у у л а л т ы н о р л о г о (ц э в э р) / Т ө ү Г /	9,449,811,762.71	10,156,744,837.91
120011	Б о р л у у л а л т ы н ө р т ө г / Т ө ү Г /	(6,946,959,495.51)	(7,403,360,023.35)
120012	Э р х и й н ш и м т г э л и й н о р л о г о / Т ө ү Г /		-
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	6,798,243,300.00	7,642,162,900.00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	6,798,243,300.00	7,642,162,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	84,764,763,132.84	101,944,508,831.34
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	59,835,951,021.41	79,404,915,367.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		-
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт		5,645,299,748.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	52,633,348,700.00	67,831,769,300.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	7,202,602,321.41	5,927,846,319.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,432,962,777.60	3,067,204,428.80
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	385,492,566.36	15,518,515.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	844,391,527.00	2,854,592,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	203,078,684.24	197,093,563.80
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	22,833,981,193.83	18,512,352,942.54
132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/	22,833,981,193.83	18,512,352,942.54
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	661,868,140.00	960,036,093.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	661,868,140.00	960,036,093.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	84,140,219,426.84	101,423,872,071.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	84,140,219,426.84	101,423,872,071.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	81,198,660,156.69	93,933,882,828.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	46,559,067,258.37	56,585,757,421.25
210101	Үндсэн цалин	40,862,152,378.88	49,412,782,244.75
210102	Нэмэгдэл	1,379,715,665.00	2,228,284,205.29
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	83,032,523.00	73,447,591.95
210104	Урамшуулал	3,292,043,862.49	3,841,238,800.26
210105	Гэрээт ажлын хөлс	942,122,829.00	1,030,004,579.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,864,531,105.34	7,461,681,631.54
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,306,908,748.41	5,446,021,452.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	379,754,133.94	518,587,213.24

**Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	312,599,407.16	418,013,618.57
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	86,801,140.79	123,318,923.40
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	778,467,675.04	955,740,424.16
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,413,175,725.67	5,685,140,077.45
210301	Гэрэл, цахилгаан	309,672,216.87	267,895,559.92
210302	Түлш, халаалт	4,930,369,708.60	5,231,689,474.53
210303	Цэвэр, бохир ус	137,964,560.20	185,555,043.00
210304	Байрны түрээс	35,169,240.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,555,612,560.87	1,529,455,437.66
210401	Бичиг хэрэг	187,091,399.50	204,407,838.53
210402	Тээвэр, шатахуун	877,285,036.06	834,954,768.32
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	145,876,746.00	133,869,608.39
210404	Ном, хэвлэл	35,867,804.40	16,965,871.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,027,357.00	77,697,401.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	224,244,049.96	211,145,511.42
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	20,209,467.00	19,421,840.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	53,010,700.95	30,992,599.00
2105	Нормативт зардал	3,999,791,523.86	5,294,211,427.21
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	427,134,381.05	761,839,569.18
210502	Хоол, хүнс	3,435,758,052.81	4,335,365,242.24
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	136,899,090.00	197,006,615.79
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	260,652,951.26	181,859,521.97
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	16,869,550.00	20,478,600.00
210602	Тавилга	6,000,308.00	1,023,400.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	959,850.00	1,850,180.00
210604	Урсгал засвар	236,823,243.26	158,507,341.97
2107	Томилолт, зочны зардал	323,416,282.20	119,724,327.71
210702	Дотоод албан томилолт	315,323,517.50	117,934,032.71
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	8,092,764.70	1,790,295.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,896,533,653.36	3,271,999,051.61
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	930,371,740.44	783,771,880.79
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	39,622,470.00	45,448,820.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,911,202.00	5,040,075.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	4,740,448.00	4,367,876.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,878,680.00	1,772,680.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	11,752,570.83	10,526,567.00
210807	Газрын төлбөр	2,444,710.00	2,346,073.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	781,310.00	600,100.74
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,493,680.00	3,303,408.00
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	3,087,425.00	20,478,352.00
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	188,372,455.57	187,112,950.00
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/	1,659,499,379.76	1,821,031,346.62

**Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	45,568,144.59	384,270,589.62
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	2,009,437.17	1,928,332.84
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,325,879,095.76	13,804,053,932.29
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,991,757,457.51	5,766,431,548.62
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	326,041,085.50	227,337,852.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	9,008,080,552.75	7,810,284,531.67
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	-	-
212	ТАТААС	1,269,675,200.00	1,257,293,600.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,269,675,200.00	1,257,293,600.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,269,675,200.00	1,257,293,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,671,884,070.15	6,232,695,642.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,455,022,460.15	1,110,880,532.40
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	65,841.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	181,755,928.65	152,988,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	2,715,000.00	30,826,300.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,036,039,437.50	589,671,444.40
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	202,488,045.00	330,681,039.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	32,024,049.00	6,647,908.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	141,417,960.00	131,343,855.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	141,417,960.00	131,343,855.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	75,443,650.00	4,990,471,255.11
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	75,443,650.00	4,990,471,255.11
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
222001	Тоног төхөөрөмж	-	-
223001	Бусад хөрөнгө	-	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>21,344,794,774.00</u>	<u>23,384,648,310.78</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	1,231,750.00	7,805,250.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	1,231,750.00	7,805,250.00
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	14,652,512,749.43	11,171,366,949.30
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	252,312,258.18	186,843,936.20
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал	26,626,500.00	3,530,374.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	14,373,573,991.25	10,980,992,639.10

225009	Дамжуулан зээлдүүлэх зээл	-	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	-	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(14,651,280,999.43)	(11,163,561,699.30)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>6,693,513,774.57</u>	<u>12,221,086,611.48</u>

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан
(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>95,269,941,918.66</u>	<u>111,998,936,547.35</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	9,440,412,977.43	10,301,259,551.52
110	Орлогын албан татвар	7,201,053,016.68	8,989,252,929.71
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	8,003,159,222.68	9,774,297,859.71
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	6,168,042,817.23	7,333,495,562.67
110002	Үйл ажиллагааны орлого	610,616,809.27	1,031,598,572.91
110003	Хөрөнгийн орлого	1,148,736,096.18	1,303,331,864.13
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	72,666,400.00	105,871,860.00
110005	Шинжлэх ухаан, утга зохиол, шинэ бүтээлийн ашигтай загвар, спортын тэмцээн, урлагийн тоглолт тэдгээртэй адилтгах бусад орлого	3,097,100.00	
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(802,106,206.00)	(785,044,930.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(802,106,206.00)	(785,044,930.00)
113	Хөрөнгийн албан татвар	680,116,659.18	640,237,016.36
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	308,749,072.50	190,848,074.70
113002	Бууны албан татвар	41,585,840.00	49,229,100.00
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	329,781,746.68	400,159,841.66
113004	Малд ногдуулах албан татвар		
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,559,243,301.57	671,769,605.45
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	279,164,611.19	290,803,444.42
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	249,660,929.18	273,896,477.42
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	26,225,292.01	14,698,467.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,278,390.00	2,208,500.00
1181	Газрын төлбөр	115,392,904.00	96,608,655.90
118101	Газрын төлбөр	115,392,904.00	96,608,655.90
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,164,685,786.38	284,357,505.13
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	26,437,812.00	25,315,300.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,120,745,706.36	249,733,453.04
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	17,502,268.02	9,308,752.09
1183	Бусад татвар	-	-
118301	Бусад татвар		
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	76,518,730,419.63	91,733,297,316.03

120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,884,536,098.22	10,331,518,797.03
120003	Торгуулийн орлого	513,378,578.84	431,748,284.79
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,476,766,499.22	1,979,770,601.99
120004 1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,107,548,381.46	854,829,874.72
120004 2	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	369,218,117.76	1,124,940,727.27
120009	Бусад орлого	399,579,963.70	512,005,099.74
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	7,446,980,350.56	7,342,349,024.08
120014	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого /ТӨҮГ/	47,830,705.90	65,645,786.43
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	66,634,194,321.41	81,401,778,519.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	52,633,348,700.00	67,831,769,300.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	7,202,602,321.41	5,927,846,319.00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	6,798,243,300.00	7,642,162,900.00
123004	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	9,310,798,521.60	9,964,379,679.80
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	7,215,967,604.00	5,645,299,748.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	7,215,967,604.00	5,645,299,748.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,432,962,777.60	3,359,043,838.80
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	385,492,566.36	307,357,925.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	844,391,527.00	2,854,592,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	203,078,684.24	197,093,563.80
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	-
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
1330	Төсвийн захирагчдаас	-	-
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	661,868,140.00	960,036,093.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	661,868,140.00	960,036,093.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	77,402,635,066.50	96,159,676,659.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	77,402,635,066.50	96,159,676,659.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	74,341,475,909.15	88,551,443,156.60
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	47,860,744,933.45	57,619,741,637.51
210101	Үндсэн цалин	39,657,772,028.65	47,370,868,416.67

210102	Нэмэгдэл	1,948,541,303.00	3,088,102,225.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	149,803,218.00	88,701,513.00
210104	Урамшуулал	3,691,069,360.00	4,340,918,989.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,114,395,940.00	1,275,481,757.10
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	1,299,163,083.80	1,455,668,735.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	6,281,010,651.90	8,001,328,425.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,015,538,991.92	5,300,469,463.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	457,057,794.00	565,303,023.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	364,496,888.00	436,277,510.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	93,945,540.00	109,365,533.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	913,290,793.53	1,099,872,288.47
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	436,680,644.45	490,040,606.19
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,557,165,149.79	5,773,363,917.97
210301	Гэрэл, цахилгаан	305,220,076.00	280,650,798.36
210302	Түлш, халаалт	4,875,144,312.59	5,146,722,463.13
210303	Цэвэр, бохир ус	148,914,971.20	201,655,725.00
210304	Байрны түрээс	35,169,240.00	
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	192,716,550.00	144,334,931.48
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,950,155,654.63	1,954,345,600.85
210401	Бичиг хэрэг	134,308,372.26	157,628,966.22
210402	Тээвэр, шатахуун	861,338,949.00	864,419,883.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	149,794,953.50	137,117,045.31
210404	Ном, хэвлэл	21,967,475.00	25,075,141.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	13,413,608.00	75,842,190.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	224,733,646.87	209,422,680.32
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	212,273,653.00	174,781,955.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	332,324,997.00	310,057,740.00
2105	Нормативт зардал	4,314,155,978.17	5,502,149,261.99
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	440,153,803.00	790,393,606.00
210502	Хоол, хүнс	3,660,590,175.17	4,441,035,077.99
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	213,412,000.00	270,720,578.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	229,071,127.62	166,485,417.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27,914,040.00	39,021,733.00
210602	Тавилга	12,242,508.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,402,950.00	1,977,890.00
210604	Урсгал засвар	187,511,629.62	125,485,794.00
2107	Томилолт, зочны зардал	325,977,937.00	131,560,716.71
210702	Дотоод албан томилолт	315,977,937.00	129,770,421.71
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	10,000,000.00	1,790,295.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,160,369,474.68	2,267,556,287.64
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	992,414,932.14	836,954,586.90

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	38,547,160.00	45,836,550.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,859,300.00	5,132,475.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	5,005,920.00	4,474,176.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	2,114,680.00	1,810,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	13,939,900.83	10,876,867.00
210807	Газрын төлбөр	2,681,920.00	2,903,833.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	840,760.00	623,199.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,257,100.00	1,555,600.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	383,522,906.85	418,423,567.44
210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	10,980,795.00	10,586,965.44
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	703,204,099.86	928,377,567.86
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,662,825,001.91	7,134,911,891.02
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,261,765,567.07	6,825,319,912.02
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	401,059,434.84	309,591,979.00
211	ХҮҮ	-	-
212	ТАТААС	1,380,229,030.00	1,376,640,600.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,380,229,030.00	1,376,640,600.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,380,229,030.00	1,376,640,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,680,930,127.35	6,231,592,903.11
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,464,068,517.35	1,102,780,793.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	93,138.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	178,456,727.35	152,988,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	2,775,000.00	12,053,325.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,042,137,000.00	564,750,042.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	209,278,241.00	365,914,188.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,421,549.00	6,982,100.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	141,417,960.00	131,343,855.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	141,417,960.00	131,343,855.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	75,443,650.00	4,997,468,255.11
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	75,443,650.00	4,997,468,255.11
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>17,867,306,852.16</u>	<u>15,839,259,887.64</u>
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	-	-
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	19,004,486,275.53	16,099,335,248.10

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	19,004,486,275.53	16,099,335,248.10
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	19,004,486,275.53	16,099,335,248.10
220001	Барилга байгууламж	9,793,500,198.00	7,620,913,942.00
221001	Их засвар	2,893,647,517.00	2,098,326,182.00
222001	Тоног төхөөрөмж	738,126,095.00	776,161,914.00
223001	Бусад хөрөнгө	845,124,634.00	480,312,333.10
225103	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	4,203,619,932.73	4,565,000,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	530,467,898.80	558,620,877.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(19,004,486,275.53)</u>	<u>(16,099,335,248.10)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		
24	ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	-	-
241001	Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөр		
242001	Засгийн газрын үнэт цаасны үндсэн төлбөр		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	-
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүү		
250002	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	≡	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(1,137,179,423.37)	(260,075,360.46)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,592,213,814.59	3,455,034,391.22
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,455,034,391.22	3,194,959,030.76

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан
(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2019 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	69,005,811,585.71	68,442,204,943.15	20,386,189,875.05	157,834,206,403.91
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(75,794,000.00)	(13,587,947.41)	1,937,063,996.98	1,847,682,049.57
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	68,930,017,585.71	68,428,616,995.74	22,323,253,872.03	159,681,888,453.48

C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		858,015,346.70		858,015,346.70
C07	Тайлант үеийн үр дүн			6,693,513,774.57	6,693,513,774.57
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	68,930,017,585.71	69,286,632,342.44	29,016,767,646.60	167,233,417,574.75
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	68,930,017,585.71	69,286,632,342.44	29,016,767,646.60	167,233,417,574.75
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(81,580,193.83)	(16,670,876.30)	473,009,139.44	374,758,069.31
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	68,848,437,391.88	69,269,961,466.14	29,489,776,786.04	167,608,175,644.06
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		(160,032,829.85)		(160,032,829.85)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	27,121,000.00			27,121,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	720,120,626.00			720,120,626.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			12,221,086,611.48	12,221,086,611.48
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	69,595,679,017.88	69,109,928,636.29	41,710,863,397.52	180,416,471,051.69

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	96,487,691,800.00	88,446,355,793.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	90,321,129,500.00	83,054,897,779.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	87,684,617,800.00	80,573,985,425.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	56,062,060,600.00	55,694,170,954.41
210101	Үндсэн цалин	47,162,922,500.00	46,902,851,468.20
210102	Нэмэгдэл	3,128,504,200.00	3,088,102,225.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	93,886,800.00	88,701,513.00
210104	Урамшуулал	4,392,342,400.00	4,339,033,990.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,284,404,700.00	1,275,481,757.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	7,493,857,800.00	7,404,537,456.43
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,279,951,900.00	5,195,940,567.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	553,443,400.00	565,292,114.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	442,767,100.00	436,263,911.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	110,703,800.00	109,362,841.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,106,991,600.00	1,097,678,021.18

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,794,464,800.00	5,613,502,262.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	315,519,100.00	270,844,374.36
210302	Түлш, халаалт	5,258,685,100.00	5,132,952,163.13
210303	Цэвэр, бохир ус	220,260,600.00	209,705,725.00
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,808,663,200.00	1,418,378,671.92
210401	Бичиг хэрэг	172,699,200.00	161,288,595.29
210402	Тээвэр, шатахуун	906,196,000.00	817,660,123.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	154,699,200.00	133,540,081.31
210404	Ном, хэвлэл	38,715,800.00	31,564,941.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	59,707,100.00	35,582,720.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	476,645,900.00	238,742,211.32
2105	Нормативт зардал	9,134,783,000.00	5,173,407,999.99
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	520,371,200.00	485,785,201.00
210502	Хоол, хүнс	8,038,247,100.00	4,419,103,427.99
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	576,164,700.00	268,519,371.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	310,973,900.00	167,968,568.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	64,612,400.00	42,885,327.00
210602	Тавилга	51,642,200.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,400,000.00	1,977,890.00
210604	Урсгал засвар	192,319,300.00	123,105,351.00
2107	Томилолт, зочны зардал	244,889,000.00	128,568,930.71
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	234,889,000.00	126,778,635.71
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	10,000,000.00	1,790,295.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,029,733,400.00	922,402,732.76
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	949,099,400.00	849,217,781.76
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	47,554,100.00	45,436,550.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,274,500.00	5,132,475.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	5,063,600.00	4,474,176.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,918,100.00	1,810,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	12,664,900.00	11,380,967.00
210807	Газрын төлбөр	3,936,600.00	2,800,683.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,310,000.00	553,800.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,912,200.00	1,595,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,805,192,100.00	4,051,047,848.97
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,174,199,500.00	3,703,506,452.97
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	630,992,600.00	347,541,396.00
211	ХҮҮ	-	-
212	ТАТААС	1,376,640,600.00	1,376,640,600.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,376,640,600.00	1,376,640,600.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,376,640,600.00	1,376,640,600.00

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,259,871,100.00	1,104,271,754.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,259,871,100.00	1,104,271,754.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	152,988,000.00	152,988,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	27,240,000.00	12,053,325.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	613,278,800.00	568,094,141.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	440,234,500.00	365,914,188.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	26,129,800.00	5,222,100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,166,562,300.00	5,391,458,014.10
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,166,562,300.00	5,391,458,014.10
220001	Барилга байгууламж	3,578,202,200.00	3,297,260,555.00
221001	Их засвар	1,256,582,900.00	1,085,006,207.00
222001	Тоног төхөөрөмж	605,179,900.00	528,878,919.00
223001	Бусад хөрөнгө	726,597,300.00	480,312,333.10
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	96,487,691,800.00	88,179,896,978.32
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	67,832,012,200.00	62,844,925,881.89
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	67,832,012,200.00	62,844,925,881.89
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	25,752,553,300.00	24,518,633,669.98
132001	Орон нутгийн төсвөөс	19,419,230,200.00	18,590,787,350.98
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	6,333,323,100.00	5,927,846,319.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	444,887,100.00	316,764,770.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	444,887,100.00	316,764,770.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,458,239,200.00	499,572,656.45
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,321,381,300.00	436,244,076.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		63,328,580.45
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	136,857,900.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,180,473,330.49
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		914,014,515.03
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	245	245
610001	Төсвийн байгууллага	238	238
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	7	7
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	4,979	5,216
620001	Удирдах ажилтан	278	280
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	2,986	3,119
620003	Үйлчлэх ажилтан	1,506	1,572
620004	Гэрээт ажилтан	209	245

63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	28,146	27,085
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	21,961	21,433
630001	Төрийн өмчит ЕБС	21,687	21,158
630002	Хувийн ЕБС	274	275
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	6,185	5,652
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	5,750	5,217
631002	Хувийн өмчит СӨБ байгууллага	435	435
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	4,979	5,216
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	253	277
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	3	3
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	2,469	2,480
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	134	137
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	212	235
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	1,599	1,688
650010	Гэрээт ажилтан	166	245
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	143	151

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,955,393,033.59	3,426,927,221.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,909,906,232.59	3,384,725,641.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,542,997,393.22	3,301,643,203.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	34,233,407.00	114,183,353.00
210101	Үндсэн цалин	33,716,523.00	112,298,354.00
210102	Нэмэгдэл	516,884.00	
210104	Урамшуулал	-	1,884,999.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	6,182,285.00	56,733,686.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,382,285.00	56,733,686.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	200,000.00	
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	160,000.00	
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	40,000.00	
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	400,000.00	
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	8,210,764.00	5,450,824.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,210,764.00	1,684,824.00
210302	Түлш, халаалт	6,000,000.00	3,766,000.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,296,630.00	104,544,290.00
210401	Бичиг хэрэг	1,562,350.00	2,144,686.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,155,268.00	45,707,760.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	541,712.00	3,161,617.00
210404	Ном, хэвлэл	199,000.00	3,446,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	39,878,127.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,838,300.00	10,206,000.00
2105	Нормативт зардал	22,908,182.00	184,720,053.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	20,553,262.00	171,210,996.00
210502	Хоол, хүнс	2,354,920.00	4,623,650.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	8,885,407.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,260,730.00	58,738,856.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	42,234,562.00
210602	Тавилга	-	5,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	100,000.00
210604	Урсгал засвар	15,260,730.00	11,404,294.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,855,775.00	2,991,786.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,855,775.00	2,991,786.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	42,422,087.83	8,091,678.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	39,661,837.00	8,026,499.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	60,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,760,250.83	
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	5,179.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,363,627,532.39	2,766,188,677.99
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,297,619,632.39	2,739,318,820.99
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	66,007,900.00	26,869,857.00
211	ХҮҮ	-	-
212	ТАТААС	-	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,136,000.00	5,760,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,136,000.00	5,760,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	550,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,800,000.00	4,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	21,786,000.00	1,760,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	336,772,839.37	77,322,437.80
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,505,121.00	
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	328,267,718.37	77,322,437.80
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	45,486,801.00	42,201,580.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	45,486,801.00	42,201,580.00
220001	Барилга байгууламж	-	

225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	45,486,801.00	42,201,580.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,488,243,529.60	3,396,347,653.80
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,488,243,529.60	3,396,347,653.80
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	385,492,566.36	307,357,925.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	48,552,499.00	41,803,815.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	856,793,780.83	2,850,092,350.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	197,404,683.41	197,093,563.80
131106	Төсвийн урамшуулал	-	
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	(467,149,503.99)	(30,579,567.99)
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	510,103,197.30	42,953,693.31
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	42,953,693.31	12,374,125.32

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-т заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг аймгийн Засаг дарга Д.Бауыржан танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт, үндсэн хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалттай холбоотой зөвлөмжүүд менежментийн захидалд өгөгдсөн болно.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилгыг “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх төрийн бодлогыг аймгийнхаа онцлогт тохируулан боловсруулж, үр дүнтэй өндөр чадавхтай, зөв зохион байгуулалттай, хариуцлагатай удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэн, төрийн үйлчилгээг шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлнэ” гэж тодорхойлсон байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсвийн байгууллагын санхүүгийн тайлан, Засгийн газрын шугамаар авч, ашиглаж байгаа хөнгөлөлттэй зээл болон буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн санхүүгийн тайлан, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайланг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хамааруулна”, 54.3-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь төсвийн гүйцэтгэл болон жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу гаргана” гэж заасны дагуу аймгийн орон нутгийн төсвийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэж гаргаж ирүүлсэн байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалах ёстой гол бодлого, хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд **дунд** гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “Өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитыг хэрэгжүүлэх”, 69 дүгээр зүйлийн 69.1-д “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүр хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэгдсэн дотоод аудитын албыг байгуулж, дотоод аудитор ажиллуулна” гэж заасан.

Аймгийн Засаг даргын дэргэд дээрх чиг үүргийг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий Санхүүгийн хяналт, аудитын алба ажиллаж байна.

Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь 2020 онд нийт 99 нэгжид хяналт, шалгалт хийж, давхардсан тоогоор 184 нэгжийг хамруулжээ. Үүнээс төлөвлөгөөт 99, Сангийн сайдын удирдамжаар 2, аж ахуйн нэгж байгууллагын хүсэлтээр болон иргэдийн өргөдөл гомдлоор 21 шалгалт хийж, дүгнэлт гаргасан байна.

Хяналт шалгалтаар нийтдээ 108.1 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, үүнээс 43.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага өгч биелэлтийг хангуулж, 64.7 сая төгрөгийн зөрчлийг төлүүлэх акт тогтоосон байна.

Актын дүнгээр орон нутгийн төсөвт 41.6 сая төгрөг оруулж, 23.1 сая төгрөгийг тухайн байгууллагад нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна. Тайлант онд өмнөх онд төлөгдөөгүй актаас 4.0 сая төгрөг, тайлант оны актаас 30.0 сая төгрөг, бүгд 34.1 сая төгрөгийг төлбөр барагдуулсан байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс нь аймаг, сумын төрийн сан, Санхүүгийн албаны үйл ажиллагаанд эрсдэлд суурилсан дотоод хяналтыг дараах хэлбэрээр явуулж ирсэн байна. Үүнд:

1. Өдөр тутмын хяналт
2. Төлөвлөгөөт хяналт
3. Төлөвлөгөөт бус хяналт гэсэн хэлбэрээ явуулж ирсэн байна.

Өдөр тутмын хяналтаар Засгийн газрын санхүүгийн удирдлага мэдээллийн системээр дамжуулан төрийн санд харьяалах төсөвт байгууллагуудын орлого, зарлагын хуулгыг өдөр бүр шалган буцсан гүйлгээ болон орлого бууруулах гүйлгээг хянаж, илэрсэн зөрчлийг холбогдох сумуудын Санхүүгийн албаны дарга бөгөөд ерөнхий нягтлан бодогч, төлбөр тооцооны мэргэжилтнүүдэд зөвлөгөө өгч тухай бүр арилгуулан ажилласан байна.

Freebalance программаар хийгдсэн гүйлгээ, ЗГСУМС-д оролцож буй хэрэглэгчийн бүртгэл, 2020 онд шинээр томилогдсон нягтлан бодогчийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зөвшилцсөн эсэх, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт, сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг шалгаж ажиллажээ. Төсөвт байгууллагуудад эрх олгосон нэмэлт санхүүжилт, улсын болон орон нутгийн төсвөөс олгосон урсгал санхүүжилт, тусгай зориулалтын шилжүүлгийг холбогдох хууль журмын дагуу хуваарилж зарцуулсан эсэхийг батлагдсан хуваарьтай тулган шалгаж, төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг нэгтгэлийн программ, хэлбэлзлийн тайлантай тулган баталгаажуулж, хяналт хийж ажилласан байна.

Тайлант онд Ногооннуур, Буянт, Алтай, Цэнгэл, Улаанхус сум, Цагааннуур тосгонд төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийхээр төлөвлөснөөс Ковид-19 цар тахалтай холбоотой Ногооннуур сум, Цагааннуур тосгоноос бусад нэгжүүдэд төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийгдээгүй байна. Харин Булган сумын Санхүүгийн албанд төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт хийгдэж шалгалтаар ямар нэгэн зөрчил гараагүй.

Төлөвлөгөөт хяналт шалгалтаар:

- Ногооннуур сумын төрийн сан нь төрийн сангийн үйл ажиллагааны журмыг зөрчиж , бүрдэл болоогүй баримтаар гүйлгээ хийсэн. Орлогыг сар бүр хугацаандаа хаадаггүй, зөрүүлдэг, мэдээ хожимдуулдаг, журнал ваучерыг зөрүүлдэг зэрэг зөрчил илэрчээ.
- Цагааннуур тосгоны санхүүгийн албаны үйл ажиллагаанд ямар нэгэн зөрчил гараагүй байна.

Өдөр тутмын хяналт шалгалтаар:

- Бугат, Улаанхус, Дэлүүн сумуудын санхүүгийн алба нь орлогыг сар бүр хугацаандаа хаадаггүй, зөрүүлдэг, мэдээ хожимдуулдаг, журнал ваучерыг зөрүүлдэг зэрэг алдаа дутагдал илэрсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшнийг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 98792.7 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 987.9 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны нийт зардал 112595.2 сая төгрөгийн 1 хувиар 1125.9 сая төгрөгөөр тогтоосон нь төлөвлөлтийн үе шатанд нийт зардлын 1 хувийг сонгосонтой холбоотой болно. Гүйцэтгэх үе шатанд материаллаг байдлын түвшин төлөвлөлтийн шатанд тогтоосноос 138.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3455.0 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 3195.0 сая төгрөг болж, оны эхнээс 260.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

<i>Хүснэгт №01 Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл</i>			<i>/сая төгрөг/</i>
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Касст байгаа бэлэн мөнгө	12.7	7.7	(5.0)
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	3,442.3	3,187.3	(255.0)
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө			
Хадгаламж			
Дүн	3,455.0	3,195.0	(260.0)
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	820.5	934.7	114.2
Төсөл/ сан	857.0	231.4	(625.6)
Төрийн сан	1,237.5	1,544.0	306.5
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	540.0	484.9	(55.1)
Дүн	3,455.0	3,195.0	(260.0)

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Оны эхний мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийн 12.7 сая төгрөг нь кассад байгаа бэлэн мөнгө, 3442.3 сая төгрөг нь банкинд байгаа бэлэн мөнгө байна.

Оны эцсийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийн 7.7 сая төгрөг нь кассад байгаа бэлэн мөнгө, 3187.3 сая төгрөг нь банкинд байгаа бэлэн мөнгө байна.

Банкинд байршиж буй 3187.3 сая төгрөгт гадаад валютын мөнгөн хөрөнгө байхгүй байна. Банкинд байгаа 3187.3 сая төгрөгийн 2654.5 сая төгрөг нь төрийн сангийн үлдэгдэл, 532.8 сая төгрөг нь арилжааны банкны үлдэгдэл байна. Үүнээс: 1166.1 сая төгрөг нь төсөвт байгууллага, төсөл сангийн, 1544.0 сая төгрөг нь төрийн сангийн харилцах дансны үлдэгдэл, 484.9 сая төгрөг нь ОНӨҮГ-ын дансны үлдэгдэлтэй байна.

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгө

Төрийн сангийн харилцахын эхний үлдэгдэл 2859.8 сая төгрөг байснаас 205.3 сая төгрөгөөр буурч оны эцэст 2654.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

<i>Хүснэгт №02 Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл</i>			<i>/сая төгрөг/</i>
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассанд байгаа бэлэн мөнгө			
Төгрөг			
Нэмэлт санхүүжилт			
Банкинд байгаа мөнгөн хөрөнгө			
Төгрөг			
Төрийн сан	2859.8	2654.5	205.3
Монгол банк			
Арилжааны банк			
Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк			
Гадаад валют			
Монгол банк			
<i>Замд яваа хөрөнгө</i>			
Нийт дүн	2859.8	2654.5	205.3

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төрийн сангийн эхний үлдэгдэл 2859.8 сая төгрөгөөс тайлант онд 2047.6 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвийн зарлагыг санхүүжүүлэхэд, 530.1 сая төгрөгийг он дамжин хэрэгжих хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд зарцуулсан байна.

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 2654.5 сая төгрөгийг задалбал: 1533.7 сая төгрөг нь орон нутгийн ерөнхий дансны, 701.4 сая төгрөг нь ОНХС-ийн, 192.0 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн, 20.1 сая төгрөг нь Замын сангийн, 80.7 сая төгрөг нь Хөрөнгө оруулалтын барьцаа дансны үлдэгдэл, 61.4 сая төгрөг нь нэмэлт санхүүжилтээс татан төвлөрүүлсэн мөнгө, 42.6 сая төгрөг нь сумдын БОХНСТС барьцаа дансны үлдэгдэл, 22.0 сая төгрөг нь Мал хамгаалах сан, 0.6 сая төгрөг нь бусад сангийн дансны үлдэгдэл байна.

Аудитын илрүүлэлт:

ТШЗ-ийн тайлангаар мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой зөрчил гараагүй байна. ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна.

Буянт сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар сумын Сум хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл нь дансны хуулгаар 3748.9 мянган төгрөг, санхүүгийн тайланд 3778.9 төгрөгөөр буюу 30.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнаж ирүүлснийг залруулсан.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар богино хугацаат хөрөнгө оруулалт бүртгэгдээгүй байна.

3.5.3 Авлага

Авлагын оны эхний үлдэгдэл 5525.5 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 6779.4 сая төгрөг болж, оны эхнээс 1253.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Авлагыг дансны төрлөөр авч үзвэл: Төсөвт байгууллагын авлага 118.3 сая төгрөгөөр буурч, орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн авлага 890.8 сая төгрөгөөр, төсөл сангийн авлага 481.4 сая төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Төрийн сангийн авлагын дүнд өөрчлөлт ороогүй, барагдаагүй байна.

Хүснэгт №03	Авлагын үлдэгдэл		/сая төгрөг/
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	205.7	265.8	60.1
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	134.0	92.7	-41.3
Татаас, санхүүжилтийн авлага	291.8	7.0	-284.8
Зээлийн хүүгийн авлага	10.9	9.6	1.3
Дансны авлага /ТӨҮГ/	6.5	6.5	-
Татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/	0.1	0.1	-
Бусад авлага	1,061.6	1990.1	928.5
Зээлийн авлага	3,814.9	4407.6	592.7
Дүн	5,525.5	6,779.4	1253.9
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	2,988.1	2869.8	-118.3
Төсөл/ сан	1,219.7	1701.1	481.4
Төрийн сан	256.8	256.8	-
ОНӨҮГ	1,060.9	1951.7	890.8
Дүн	5,525.5	6,779.4	1253.9

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын өсөлтийг нийт дүнгээр нь авч үзвэл: аймгийн ТЕЗ-д шууд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллага, төсөл сан, ОНӨҮГ-уудын авлага нийт дүнгээр 581.2 сая төгрөгөөр, Алтанцөгц, Баяннуур, Бугат, Буянт, Дэлүүн, Ногооннуур, Сагсай, Толбо, Цэнгэл, Өлгий сумын төсөвт байгууллага, төсөл сангуудын нийт авлага 2.4-378.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Тухайлбал:

Алтай, Алтанцөгц, Баяннуур, Бугат, Буянт, Дэлүүн, Ногооннуур, Сагсай, Толбо, Цэнгэл, Өлгий сум, Цагааннуур тосгоны Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын үлдэгдэл 0.2-65.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлогоос нэмж олгосон зээлийн дүнгээр нэмэгджээ.

Харин Булган, Улаанхус сумын Сум хөгжүүлэх сангийн авлага 27.1-55.8 сая төгрөгөөр буурсан нь авлагын эхний үлдэгдлээс барагдуулж, шинээр зээл олгогдоогүй байгаатай холбоотой байна.

Аймгийн Засаг даргын 2020 оны 12 сарын 14-ны өдрийн А/990 дугаар захирамжаар ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн төсөвт багц дотор зохицуулалт хийж хуваарилахдаа зарим байгууллагуудын төсвийг үндэслэлгүй нэмэгдүүлж олгосон нь оны эцэст нийгмийн даатгалын шимтгэл, цалингийн татвар болон бусад тооцоонд төсвийн хөрөнгийг тооцооноос илүү шилжүүлж шинээр авлага үүсгэхэд нөлөөлсөн байна.

Тайлант онд урьд байсан авлага дээр нэмж эсвэл шинээр авлага үүсгэсэн төсөвт байгууллагуудыг дурдвал: Алтай сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 4.4 сая төгрөгөөр, Алтанцөгц сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 46.8 сая төгрөгөөр, Эргэлтийн эмийн сан 3.4 сая

төгрөгөөр, Баяннуур сумын ЕБ-ын 3 дугаар сургууль, Эрүүл мэндийн төв, ЗДТГ, Хүүхдийн цэцэрлэг 0.9-6.9 сая төгрөгөөр, Бугат сумын ЕБ-ын сургууль, Эрүүл мэндийн төв, Хүүхдийн цэцэрлэг 0.2-1.2 сая төгрөгөөр, Булган сумын Ёлт хүүхдийн цэцэрлэг, ЕБ-ын 2 дугаар сургууль, ЗДТГ, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв 0.2-5.2 сая төгрөгөөр, Буянт сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 7.0 сая төгрөгөөр, Дэлүүн сумын 2 дугаар цэцэрлэг Ерөнхий боловсролын 1, 2-р сургууль, ЗДТГ 0.2-3.3 сая төгрөгөөр, Ногооннуур сумын ИТХ, Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль 0.1-3.8 сая төгрөгөөр, Сагсай сумын 2 дугаар цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв 2.4-8.4 сая төгрөгөөр, Цэнгэл сумын ЗДТГ, 1, 2, 4 дүгээр цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын 3, 3-р сургууль 0.1-5.8 сая төгрөгөөр, Өлгий сумын ЗДТГ, ИТХ, Хот тохижуулах алба, хүүхдийн 1, 3, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 19 дүгээр цэцэрлэгүүд, Хотгор цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын 1, 3, 4, 10 дугаар сургууль, Хотгор Эрүүл мэндийн төв зэрэг байгууллагууд 0.2-58.5 сая төгрөгөөр, Цагааннуур тосгоны Хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв 0.05-3.4 сая төгрөгөөр авлага тус тус нэмэгдүүлсэн байна.

Аймгийн ТЕЗ-ийн нэгтгэлд шууд нэгтгэгддэг байгууллагуудаас Насан туршийн боловсролын төв, Орон нутгийн өмчийн газар, Спорт соёл, аялал жуулчлалын газар, Хөгжимт драмын театр, Асрамжийн газрын авлага 0.8-13.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Орон нутгийн өмчит “Суат” ХХК, Цахилгаан шугам сүлжээний газрын авлага 10.8-886.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Цахилгаан шугам сүлжээний газрын авлагын үлдэгдэл 1778.5 сая төгрөг болж 886.1 сая төгрөгөөр өссөн нь Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн “Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлын үед айл, өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” 211 дүгээр тогтоол гарч айл өрхийн болон дурдсанаас бусад аж ахуйн нэгж, байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүчийн төлбөрийг 2020 оны 12 дугаар сарын 1-ний өдрөөс тооцож 2021 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрийг хүртэл хугацаанд төрөөс хариуцан төлөх болсонтой холбоотой ахуйн нэгж, айл өрхийн цахилгааны төлбөрөөс авах авлага өссөнөөс шалтгаалжээ.

Цахилгаан шугам сүлжээний газрын авлагад 2009-2010 онуудад үүссэн олон жил болсон байгууллага, хувь хүмүүсээс авах барагдах боломжгүй 87.1 сая төгрөгийн авлага байгаагаас 45.6 сая төгрөгийн авлага нь шүүхийн тогтоол гарч найдваргүй авлагад бүртгэгдсэн байна.

Спорт соёл, аялал жуулчлалын газрын авлага дансны үлдэгдэл 13.1 сая төгрөг болж өссөн нь Биеийн тамир, спортын хорооноос “Цахим фитнес” төсөлд жилийн эцэст олгосон санхүүжилт төрийн санд татан төвлөрснөөс татаас санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Төсөвт байгууллагуудаас тайлант оны төсвийн хэмнэлтийг жилийн эцэст төсөвт төвлөрүүлэхгүйгээр цалингийн татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, бусад тооцоонд илүү шилжүүлж шинээр авлага үүсгэсэн зөрчил нийтлэг гарсан байна.

Тухайлбал: Алтай сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 3.1 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн төв 0.5 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 12.2 сая төгрөгийн, Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв 7.2 сая төгрөгийн, Буянт сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 7.5 сая төгрөгийн, Булган сумын Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль 5.2 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль 1.5 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 5.2 сая төгрөгийн, Ёлт Хүүхдийн цэцэрлэг 3.9 сая төгрөгийн, Соёлын төв 0.2 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумын сумын Засаг даргын тамгын газар 0.6 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 17.5 сая төгрөгийн, 2 дугаар сургууль 5.4 сая төгрөгийн, 3 дугаар сургууль 1.2 сая төгрөгийн, 2 дугаар цэцэрлэг 0.2 сая төгрөгийн,

Сагсай сумын хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг 8.4 сая төгрөгийн, Улаанхус сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 1.9 сая төгрөгийн, 2 дугаар сургууль 11.9 сая төгрөгийн, 3

дугаар сургууль 11.6 сая төгрөгийн, 1 дүгээр цэцэрлэг 0.6 сая төгрөгийн, 2 дугаар цэцэрлэг 1.5 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн төв 5.7 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг 9.6 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль 6.4 сая төгрөгийн, Толбо сумын ЗДТГ 2.0 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 4.3 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумын хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг 4.8 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль 2.8 сая төгрөгийн, 2 дугаар сургууль 4.9 сая төгрөгийн,

Өлгий сумын Ерөнхий боловсролын 10 дугаар сургууль 52.2 сая төгрөгийн, 5 дугаар сургууль 2.2 сая төгрөгийн, 1 дүгээр сургууль 7.1 сая төгрөгийн, ЕБ-ын лаборатори 2 дугаар сургууль 7.3 сая төгрөгийн, 7 дугаар цэцэрлэг 1.3 сая төгрөгийн, 13 дугаар цэцэрлэг 3.9 сая төгрөгийн, 17 дугаар цэцэрлэг 2.9 сая төгрөгийн, 3 дугаар цэцэрлэг 1.7 сая төгрөгийн, 3 дугаар цэцэрлэг 1.7 сая төгрөгийн, 9 дүгээр цэцэрлэг 0.8 сая төгрөгийн, 18 дугаар цэцэрлэг 0.7 сая төгрөгийн, 19 дүгээр цэцэрлэг 0.6 сая төгрөгийн, 8 дугаар цэцэрлэг 0.9 сая төгрөгийн, Хотгор эмнэлэг 2.0 сая төгрөгийн, Асрамжийн газар 1.5 сая төгрөгийн, Насан туршийн боловсролын төв 0.2 сая төгрөгийн авлагыг шинээр үүсгэсэн байна.

- Зарим төсөвт байгууллага бусад тооцооны авлагаа нэмэгдүүлсэн байна.

Алтай сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль гэрэл цахилгаанд 0.2 сая төгрөгөөр, Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 1, 3 дугаар сургууль нь хувь хүмүүс, ажилчдаас авах авлагыг 3.2 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн, Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв нь эмийн нийлүүлэгч байгууллагад 1.2 сая төгрөгийг илүү шилжүүлсэн, Булган сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль хоолны зардлаас бэлтгэн нийлүүлэгчид 2.0 сая төгрөгийн илүү шилжүүлсэн, Сагсай сумын Эрүүл мэндийн төв түлш халаалтын тооцоонд 2.3 сая төгрөгийг, Насан туршийн боловсролын төв ажилчидтай холбоотой 0.8 сая төгрөгийн авлагыг шинээр үүсгэсэн байна.

- Авлагыг санхүүгийн тайланд дутуу тусгах, харуулаагүй орхигдуулсан зөрчил зарим төсөвт байгууллагуудаас илэрсэн байна. Тухайлбал:

Баяннуур сумын Засаг даргын тамгын газар 0.2 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 2.6 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 0.6 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг 4.6 сая төгрөгийн, Өлгий сумын ЕБ-ын 10 дугаар сургууль 3.1 сая төгрөгийн татварын авлагыг санхүүгийн тайланд тусгаж харуулаагүй орхигдуулсан байна.

Баяннуур сумын хүүхдийн цэцэрлэг 0.1 сая төгрөгийн, Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар 1.1 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын сургууль 1.5 сая төгрөгийн Эрүүл мэндийн төв 0.8 сая төгрөгийн, Сагсай сумын Засаг даргын тамгын газар 0.1 сая төгрөгийн, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг 0.3 сая төгрөгийн, 2 дугаар цэцэрлэг 1.0 сая төгрөгийн, Өлгий сумын ЕБ-ын 9 дүгээр сургууль 0.1 сая төгрөгийн, 10 дугаар сургууль 0.5 сая төгрөгийн ажилтнуудад олгосон урьдчилгааг суутгаж аваагүй, авлагыг санхүүгийн тайланд тусгаж харуулалгүй орхигдуулсан байна.

- Жилийн эцсийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах арга хэмжээ аваагүй зөрчил байна. Тухайлбал:

Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль 2.2 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 3.9 сая төгрөгийн олон жил он дамжсан хувь хүмүүстэй холбоотой авлагыг, Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар ажилтнуудтай холбоотой он дамжсан 14.6 сая төгрөгийн авлагыг, Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль 0.8 сая төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагыг, Өлгий сумын 17 дугаар цэцэрлэг оны эхний 1.2 сая төгрөгийн татварын авлагыг, Хөгжимт драмын театр 8.6 сая төгрөгийн түрээсийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах талаар арга хэмжээ аваагүй байна.

- Авлагатай холбоотой гарсан бусад зөрчлүүд:

Буянт сумын Сум хөгжүүлэх сан нь зээлийн авлагын үлдэгдлийг 43.2 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасныг залруулсан.

Өлгий сумын Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн жагсаалтын үлдэгдэл санхүүгийн тайлангаас 5.2 сая төгрөгөөр зөрүүтэй, 22.4 сая төгрөгийн зээл нь программд ороогүй урьд тооцоогоор хаагдсан гэх боловч дахин тооцоо хийхэд үлдэгдэлтэй гарсан зээл байна.

Бугат сумын Сум хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайлангаар зээлийн авлагын эхний үлдэгдэл 197.4 сая төгрөг ба зээлийн авлагын жагсаалтаар 215.6 сая төгрөг, 18.1 сая төгрөгөөр зөрүүтэй. Эцсийн үлдэгдэл санхүүгийн тайланд 199.9 сая төгрөг ба жагсаалтаар 154.5 сая төгрөг, 45.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

3.5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны оны эхний үлдэгдэл 13.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 13.4 сая төгрөг болж, оны эхнээс 3.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №04 Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	13.4	13.4	0.0
Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа			
Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа			
Цалингийн урьдчилгаа			
Томилолтын урьдчилгаа			
Дүн	13.4	13.4	0.0
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага			
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	13.4	13.4	0.0
Дүн	13.4	13.4	0.0

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлд байгаа “Суат” ХХК-ны 2016 онд үүссэн 13.4 сая төгрөгийн төслийн хөрөнгөөр хийсэн ажлын өртгийг урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэсэн нь барагдаагүй байна.

Аудитын илрүүлэлт: Тайлант онд урьдчилгаа данстай холбоотой зөрчил гараагүй байна.

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын дансанд үлдэгдэлгүй байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын оны эхний үлдэгдэл 4533.8 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 5140.7 сая төгрөг болж, оны эхнээс 606.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №05 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
БАРАА МАТЕРИАЛ	4521.8	5128.6	606.9
Түүхий эд материал	271.1	311.5	40.4

Тусгай зориулалттай материал	148.2	133.1	-15.1
Эм боох материал	122.9	178.4	55.5
Бэлэн бүтээгдэхүүн	17.6	18.1	0.5
Хангамжийн материал	4037.9	4588.4	550.5
Бичиг хэргийн материал	77.0	86.7	9.7
Аж ахуйн материал	1923.3	2226.2	302.9
Сэлбэг хэрэгсэл	84.9	127.2	42.3
Түлш, шатах тослох материал	164.6	182.0	17.4
Барилгын засварын материал	9.8	11.4	1.6
Хүнсний материал	591.4	656.0	64.6
Бусад хангамжийн материал	1186.9	1298.8	111.9
Мал амьтад	195.2	210.7	15.5
Нөөцийн бараа	12.1	12.1	0
Дүн			
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	4284.7	4850.5	565.8
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ОНӨҮГ	249.1	290.2	41.1
Дүн	4533.8	5140.7	606.9

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт бараа материалын үлдэгдлийн 94.3 хувийг буюу 4850.5 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагуудын, 5.7 хувь буюу 290.2 сая төгрөгийг орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн бараа материалын үлдэгдэл эзэлж байна.

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 6439.9 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, хандиваар болон шилжүүлэн авсан, бусад эх үүсвэрээс 407.0 сая төгрөгийн материал хүлээн авч, 5562.6 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 526.4 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, данснаас хасжээ.

Үүнээс төсөвт байгууллагууд төсвийн хөрөнгөөр 5616.2 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, хандиваар болон шилжүүлэн авсан, бусад эх үүсвэрээс 407.1 сая төгрөгийн бараа материал хүлээн авч, 5296.7 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 160.7 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, данснаас хасжээ.

Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүд 823.6 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 266.0 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 516.7 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, данснаас хасжээ.

Төсөвт байгууллагууд оны эцэст 100.2 сая төгрөгийн тусгай зориулалтын материалын, 131.8 сая төгрөгийн эм боох материалын, 18.1 сая төгрөгийн бэлэн бүтээгдэхүүний, 85.6 сая төгрөгийн бичиг хэргийн материалын, 2156.1 сая төгрөгийн аж ахуйн материалын, 11.6 сая төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн, 173.2 сая төгрөгийн түлш шатах тослох материалын, 11.4 сая төгрөгийн барилгын материалын, 649.8 сая төгрөгийн хүнсний материалын, 1289.8 сая төгрөгийн бусад хангамжийн материалын, 210.7 сая төгрөгийн мал амьтад, 12.1 сая төгрөгийн нөөцийн барааны үлдэгдэлтэй байна.

Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүд оны эцэст 290.2 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй бөгөөд үүний 32.9 сая төгрөг нь тусгай зориулалтын, 46.5 сая төгрөг нь эм боох, 1.0 сая төгрөг нь бичиг хэргийн, 70.1 сая төгрөг нь аж ахуйн, 115.6 сая төгрөг нь сэлбэг хэрэгсэл, 8.7 сая төгрөг нь түлш, шатах тослох, 6.2 сая төгрөг нь хүнсний, 9.0 сая төгрөг нь бусад хангамжийн материал байна.

Зарим байгууллагууд бараа материалын үлдэгдлийг 0.5-302.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн нь нийт бараа материалын үлдэгдлийн өсөлтөд нөлөөлсөн байна.

Төсөвт байгууллагуудын бараа материалын үлдэгдэл оны эхнээс 565.8 сая төгрөгөөр өссөн байна. Аж ахуйн материал 300.3 сая төгрөгөөр, бусад хангамжийн материал 112.3 сая төгрөгөөр, хүнсний материал 62.9 сая төгрөгөөр, эм боох материал 44.4 сая төгрөгөөр, бусад бараа материал 0.5-15.5 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, тусгай зориулалтын материал өмнөх оноос 2.0 сая төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Аудитын илрүүлэлт: Бараа материалын бүртгэл, тооцоо, тайлагналтай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Бараа материалыг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан нийт 50.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрчээ. Тухайлбал: Алтай сумын ЗДТГ 11.8 сая төгрөгийн, Бугат сумын ЭМТөв 15.8 сая төгрөгийн, Сагсай сумын хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 5.0 сая төгрөгийн, Өрхийн Эрүүл мэндийн төв 12.1 сая төгрөгийн, Биеийн тамир, спортын газар 1.5 сая төгрөгийн, Асрамжийн газар 1.0 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 1.1 сая төгрөгийн бараа материалыг шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан байна.
- Сургуулийн дотуур байр, хүүхдийн цэцэрлэгийн хоол, хүнсний материалыг бодит хэрэгцээ шаардлагаас илүү хэмжээгээр нөөцөлсний улмаас цар тахлын хязгаарлалттай холбоотой сургууль, цэцэрлэгийн үйл ажиллагаа зогсоход чанар байдлаа алдаж, хэрэглэх хугацаа дууссан нийт 47.5 сая төгрөгийн хүнсний зүйлийг Мэргэжлийн хяналтын газрын улсын байцаагчийн албан шаардлагын дагуу акталж данснаас хасаж төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчил зарим, сургууль цэцэрлэгээс гарчээ. Тухайлбал: Алтай сумын Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль 12.4 сая төгрөгийн, 2-р сургууль 0.2 сая төгрөгийн, Алтанцөгц сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 0.3 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 2.6 сая төгрөгийн, Булган сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 5.2 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль 1.7 сая төгрөгийн, 3-р сургууль 5.1 сая төгрөгийн, Толбо сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 1.2 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 1.4 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль 12.7 сая төгрөгийн, 2-р сургууль 0.9 сая төгрөгийн, хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 1.3 сая төгрөгийн, 2-р цэцэрлэг 2.4 сая төгрөгийн хүнсний материалыг тус тус акталж данснаас хассан байна.
- Мэргэжлийн хяналтын газрын улсын байцаагчийн акт дүгнэлтгүйгээр Буянт сумын сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 4.7 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль 4.4 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумын хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 4.8 сая төгрөгийн чанар байдлаа алдаж, хэрэглэх хугацаа дууссан хүнсний материалыг акталж данснаас хассан зөрчил илэрсэн.
- Улаанхус сумын Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэгүүд дотуур байр болон цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол, хүнсний материалыг хэрэгцээнээс илүү нөөцөлж бараа материалын үлдэгдлийг их хэмжээгээр нэмэгдүүлсэн байна. Энэ нь төсвийн төлөвлөлт үндэслэлгүй хийгдэж байгаатай, нөгөө талаар сумын төрийн сангаас нормативт зардлын төсвийн зарцуулалтад хяналт тавьж ажиллаагүй, хяналт хангалтгүй хийгдсэнтэй холбоотой байна. Оны эцэст хүнсний материалын дансанд Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуульд 61.7 сая төгрөгийн, 2 дугаар сургуульд 53.5 сая төгрөгийн, 3 дугаар сургуульд 61.5 сая төгрөгийн, Хөххөтөл цэцэрлэгт 15.9 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарч хүнсний материалын их хэмжээний нөөц үүсгэсэн байна.

Тус сумын төвийн цэцэрлэг 35.2 сая төгрөгийн, Согогийн цэцэрлэг 33.6 сая төгрөгийн хүнсний материалын үлдэгдэлтэй байгаагаар тайлагнасан боловч нярвын тайлбараар сумын төвийн цэцэрлэг 12.1 сая төгрөгийн, Согогийн цэцэрлэг 5.4 сая төгрөгийн хүнсний материалын үлдэгдэлтэй байна. Энэ нь нярвын бараа материалын тайланг сар бүр гаргаж тооцоо хийгээгүй, хүнсний материалын үлдэгдлийн тооллого бодитой хийгдээгүй, тооллогын дүнгээр хөрөнгийн тооцоо бодсон акт үйлдэж, хөрөнгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй байгаатай холбоотой байна.

Аудитын дүнгээр Улаанхус сумын Засаг даргад албан бичиг хүргүүлж дээрх хоёр цэцэрлэгийн хүнсний материалын үлдэгдэлд хяналтын тооллого хийлгэж, зөрчлийг арилгах чиглэл өгөв.

- Булган сумын Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургуулийн хүнсний материалын үлдэгдлийг бодитой тоолж, үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, үлдэгдэл тооллогын бүртгэлээс 8.9 сая төгрөгөөр зөрүүтэй, үүний 5.7 сая төгрөг нь өмнөх няравтай холбоотой үлдэгдэл ба 3.2 сая төгрөгийн бараа материал дутагджээ. Аудитын явцад Булган сумын Засаг даргад албан бичиг хүргүүлж тус сургуулийн хүнсний материалын үлдэгдэлд хяналтын тооллого хийлгэж, үлдэгдлийг баталгаажуулсан бөгөөд нас барсан няравтай холбоотой хариуцах эзэнгүй үлдэгдлийг данснаас хасах чиглэл өгөв.
- Дэлүүн сумын ЕБ-ын 2-р сургууль дотуур байрны хүүхдийн хоол, хүнсэнд зориулан нөөцөлсөн 13.0 сая төгрөгийн махыг ажилтнуудад тарааж, биет байдлаар цуглуулж авсан боловч баримтжуулалт, тооцоо хяналт хангалтгүй хийгдсэн, Баяннуур сумын ЕБ-ын 2-р сургууль 4.4 сая төгрөгийн 810.2 кг махыг ажилчдад тарааж, үнийг цалингаас суутгаж авч ажилчдад түлээ нүүрсний хөнгөлөлтөд олгосон. Цагааннуур тосгоны хүүхдийн цэцэрлэг хоолны зардлын төсвөөс бараа материал худалдан авах, санхүүгийн программын лицензийн төлбөр зэрэгт 1.5 сая төгрөгийг зохих зөвшөөрөлгүй зарцуулсан.
- Өлгий сумын Хүүхдийн 20 дугаар цэцэрлэг нь хүүхдийн хоолонд зарцуулсан материалыг тогоочийн бичсэн талон, няравын тайлантай тулгаж тооцоо хийхэд 5.8 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь нярав, тогооч, нягтлан бодогч нар ажлын уялдаа холбоогүй, нярав бараа материалын тайланг зохих журмын дагуу үнэн зөв гаргадаггүй, агуулахын бүртгэл хөтөлдөггүй байгаатай холбоотой байна.
- Дэлүүн сумын 3-р сургуулийн хүнсний материалын эхний үлдэгдэлд байсан 654 кг махыг дараа эргүүлж авахаар 14 иргэнд тараасан боловч жагсаалтад хүлээн авсан хүмүүсийн гарын үсгийг зуруулж баталгаажуулаагүй, захирлын ямар нэг зөвшөөрөлгүй байна.
- Ногооннуур сумын хүүхдийн 2-р цэцэрлэг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын “Хүнсний дэмжлэг үзүүлэх тухай” А/162 дугаар тушаалын дагуу эрхлэгчийн тушаалаар зорилтод бүлгийн 60 хүүхдэд 5.7 сая төгрөгийн нөөцөлсөн хүнсийг олгохоор баталсан боловч 20 хүүхдэд олгосон 1.9 сая төгрөгийн хүнсний материалыг хүлээн авсан асран хамгаалагч нарын гарын үсэггүй, багийн засаг дарга нарын тодорхойлолтгүй, бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэн үеийн постын хоол хүнсэнд олгосон 1.0 сая төгрөгийн хүнсний зүйл хүлээн авсан хүмүүсийн гарын үсэггүй, анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар зарцуулжээ.
- Бараа материалын тооллогыг зохих журмаар хийгээгүй, үлдэгдлийг тооцоо бодож баталгаажуулаагүй, бараа материалын үлдэгдлийг зөрүүтэй тайлагнасан зэрэг нийт 566.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн байна. Тухайлбал: Бугат сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 6.1 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль 7.8 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 4.7 сая төгрөгийн, Булган сумын Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль 8.9 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 8.8 сая төгрөгийн, Сагсай сумын ЭМТөв 50.0 сая төгрөгийн, Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 3.7 сая төгрөгийн, 2-р цэцэрлэг 2.3 сая төгрөгийн, Соёлын төв 3.4 сая төгрөгийн, Толбо сумын ЗДТГ 46.6 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын сургууль 4.4 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 67.8 сая төгрөгийн, 3-р сургууль 37.7 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг 4.5 сая төгрөгийн, Улаанхус сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 61.7 сая төгрөгийн, Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг 35.1 сая төгрөгийн, Согог цэцэрлэг 82.9 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн төв 3.2 сая төгрөгийн, Соёлын төв 9.8 сая төгрөгийн, Цагааннуур цэцэрлэг 12.4 сая төгрөгийн, Өлгий сумын 20 дугаар цэцэрлэг 2.5 сая төгрөгийн, ЕБ-ын 4 дүгээр сургууль 101.7 сая төгрөгийн зөрчил гаргасан байна.
- Нярав нь бараа материалын тайлан гаргадаггүй, зөвхөн нягтлан бодогчийн тайлангаар тооцоо хийдэг, агуулахын бүртгэл хөтлөөгүй, хөрөнгийн бүртгэл тооцоо хангалтгүй хийгдсэн зөрчил дараах байгууллагуудаас илэрчээ. Тухайлбал: Алтай

сумын Хүүхдийн цэцэрлэг, Баяннуур сумын Эрүүл мэндийн төв, Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв, Дэлүүн сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, 3 дугаар сургууль, Улаанхус сумын хүүхдийн цэцэрлэгүүд, Өлгий сумын Засаг даргын тамгын газар, ЕБ-ын 4-р сургууль, Цагааннуур тосгоны Хүүхдийн цэцэрлэг зэрэг байгууллагуудаас энэхүү зөрчил илэрсэн байна.

- Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв 20.4 сая төгрөгийн тээвэр шатахууныг, Ногооннуур сумын хүүхдийн 2-р цэцэрлэг 8.4 сая төгрөгийн түлээ нүүрсийг зарцуулалтын анхан шатны баримтгүйгээр шууд зарцуулсан байна.

Сагсай сумын Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайлан дахь бараа материалын эхний үлдэгдэл нь нярвын тайлангийн үлдэгдлээс 37.5 сая төгрөгөөр, эцсийн үлдэгдэл 40.0 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

Улаанхус сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн захирлын тушаалаар нийт 20.1 сая төгрөгийн аж ахуй, хангамжийн материалыг акталж данснаас хассан байна. Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаас дээрх хөрөнгийг акталж данснаас хасах талаар ямар нэг шийдвэр гаргуулаагүй байна.

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 195397.2 сая төгрөг байсан бол эцсийн үлдэгдэл 214750.0 сая төгрөг болж, 19352.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

<i>Хүснэгт №06 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл</i>		<i>/сая төгрөг/</i>	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж	118736.3	132583.3	13847.0
Тээврийн хэрэгсэл	5096.2	5237.5	141.3
Машин тоног төхөөрөмж	28672.7	30156.5	1483.8
Тавилга эд хогшил	6234.6	6735.1	500.5
Зам гүүрийн байгууламж	7962.9	9545.0	1582.1
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	1571.8	1584.8	13.0
Дуусаагүй барилга, байгууламж	2769.1	1371.1	-1398.0
Номын фонд	1542.8	1724.8	182.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	12965.8	15891.4	2925.6
Програм хангамж	119.6	129.4	9.8
Бусад биет бус хөрөнгө	9725.4	9791.1	65.7
Дүн	195397.2	214750.0	19352.8
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	166746.5	185009.8	18263.3
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	28650.7	29740.2	1089.5
Дүн	195397.2	214750.0	19352.8

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны нэгтгэсэн тайлангаарх нийт үндсэн хөрөнгийн 94.4 хувийг төсөвт байгууллагын, 5.6 хувийг орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн хөрөнгө эзэлж байна.

Тайлант онд нийт үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 558.6 сая төгрөгөөр, балансаас баланст шилжүүлэн авсан 3453.9 сая төгрөгөөр, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 19624.3 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, балансаас баланст шилжүүлсэн 20.5 сая төгрөгөөр, акталсан 685.4 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Дуусаагүй барилга дансны оны эцсийн үлдэгдэлд 1371.1 сая төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаагаас Бугат сумд 23.0 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумд 529.0 сая төгрөгийн, Толбо сумд 0.1 сая төгрөгийн, Улаанхус сумд 404.0 сая төгрөгийн, Өлгий сумд 415.0 сая төгрөгийн дусаагүй барилга бүртгэлтэй байна.

Дээрх 1371.1 сая төгрөгийн дусаагүй барилга нь улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж байгаа 2021 онд ашиглалтад орох барилга, байгууламж байна. Тайлант онд үндсэн хөрөнгөд нийтдээ 7810.3 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар үндсэн хөрөнгийн тооллого, тооцоо, бүртгэлтэй холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Өлгий сумын Ерөнхий боловсролын 4 дүгээр сургууль жилийн эцсийн 428.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгдээгүй, үлдэгдлийг тооцоо хийж баталгаажуулаагүй, үнэ төлбөргүй олгосон номыг орлогод аваагүй, хөрөнгө оруулалтаар ирсэн тээврийн хэрэгслийг машин тоног төхөөрөмж дансанд орлого авч бүртгэсэн.
- Өлгий сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн тооллогын комисс 521.9 сая төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшлын дансны үлдэгдлийг, Өлгий сумын хүүхдийн 20 дугаар цэцэрлэг 38.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг зохих журмаар тоолж баталгаажуулаагүй байна.
- Дэлүүн сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг баримтжуулаагүй, тооллогын дүнг хэлэлцсэн баримтгүй, тооллогын дүнгээр хөрөнгийн тооцоо бодсон акт үйлдэж, хөрөнгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй байна.
- Баяннуур сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль, Булган сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль үндсэн хөрөнгийн тооллогын бүртгэлд зарим хөрөнгийн нэг бүрийн үнэ, бүгд үнийг зөрүүтэй гаргаснаас тооллогын бүртгэлийн дүнг санхүүгийн тайлан дахь үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй тулган баталгаажуулах боломжгүй байна.
- Ногооннуур сумын хүүхдийн 2-р цэцэрлэг жилийн эцэст 767.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг тоолоогүй, нягтлан бодогч нь тооллогын дүнгээр хөрөнгийн тооцоо бодсон акт үйлдэж, хөрөнгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, санхүүгийн программыг биет бус хөрөнгөөр бүртгэж орлого аваагүй байна.
- Цагааннуур тосгоны хүүхдийн цэцэрлэг жилийн эцэст үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй, санхүүгийн тайланд тусгасан хөрөнгийн үлдэгдлийг хянаж баталгаажуулаагүй, Сагсай сумын Соёлын төв жилийн эцсийн тооллогын бүртгэлийг хангалтгүй хөтөлсөн байна.
- Улаанхус сумын Эрүүл мэндийн төв жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллого хийхдээ барилга байгууламжийг 1.0 сая төгрөгөөр, тавилга эд хогшлыг 0.9 сая төгрөгөөр илүү, тоног төхөөрөмжийг 5.2 сая төгрөгөөр, биет бус хөрөнгийг 15.8 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тоолж үлдэгдлийг баталгаажуулсан.
- Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 2.8 сая төгрөгийн компьютер, принтер, хурууны хээ уншигч, камержуулалтын тоног төхөөрөмжийг үндсэн хөрөнгөд бүртгэж орлого аваагүй, шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан. Жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллогын бүртгэлд зөвхөн хөрөнгийн тоо ширхгээр тусгасан тул санхүүгийн тайлан дахь хөрөнгийн дүнг тооллогын дүнтэй тулган баталгаажуулах боломжгүй байв.
- Толбо сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд олон жил он дамжсан 150.0 мянган төгрөгийн дуусаагүй барилгыг данснаас хасаагүй байна.
- Цахилгаан шугам сүлжээний газар тайлант онд зарим сумын багуудад трансформатор тавих, цахилгаан шугам татах зэрэг нийтдээ 12 төрлийн 351.4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын ажил хийгдсэн боловч Орон нутгийн өмчийн

газраас орлого авах талаар холбогдох шийдвэр ирээгүй гэсэн нэрийдлээр орлого авч данс бүртгэлд тусгаагүй байна.

- Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн 59 дүгээр тогтоолоор “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ыг татан буулгасан боловч хаалтын баланс гаргаагүй, аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэлд 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үлдэгдлээр шууд нэгтгэсэн байна.

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн оны эхний үлдэгдэл 5223.7 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 5775.6 сая төгрөг болж, оны эхнээс 551.9 сая төгрөгөөр буюу 9.6 хувиар өссөн байна. Тайлант онд богино хугацаат өр төлбөрөөс төсөвт байгууллагуудын өглөг 10.7 хувиар буурч, орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн өглөг 17.4 хувиар тус тус өсжээ. Урт хугацаат өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл барагдаагүй байна.

Хүснэгт №07	Нийт өр төлбөрийн <u>үлдэгдэл</u>		<u>/сая төгрөг/</u>
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -
<u>Богино хугацаат өр төлбөр дүн</u>	1,938.1	2490.0	551.9
Өглөг	1,672.0	2223.9	551.9
Урьдчилж орсон орлого	266.1	266.1	-
<u>Урт хугацаат өр төлбөр дүн</u>	3285.6	3285.6	-
Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	3127.6	3127.6	-
Хувь хүмүүсийн зээл	138.0	138.0	-
Санхүүгийн бусад байгууллага	20.0	20.0	-
<u>Нийт дүн</u>	<u>5,223.7</u>	<u>5775.6</u>	<u>551.9</u>
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	1272.6	1136.9	-135.7
Төсөл, сан	-		-
Төрийн сан	4.9	4.9	-
ОНӨҮГ	3,946.2	4633.8	687.6
ДҮН	<u>5,223.7</u>	<u>5775.6</u>	<u>551.9</u>

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр

Богино хугацаат өр төлбөрийн нийт дүн 2490.0 сая төгрөгөөс урьдчилж орсон орлогыг хасахад богино хугацаат өглөгийн дүн 2223.9 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс: 1136.9 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагуудын өр, 4.9 сая төгрөгийг төрийн сан, 1082.1 сая төгрөгийг орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн өр эзэлж байна.

Тайлант онд нийт 61 төсөвт байгууллага 413.1 сая төгрөгөөр, 2 эмийн эргэлтийн эмийн сан 3.4 сая төгрөгөөр, 2 ОНХСан 29.6 сая төгрөгөөр, 2 ОНӨААН 703.1 сая төгрөгөөр өглөгийг нэмэгдүүлсэн бол 49 төсөвт байгууллага, ОНХСан, ОНӨААН нийт 305.4 сая төгрөгөөр өмнөх оны өглөгийг бууруулсан байна.

Оны эцэст 36 төсөвт байгууллага татварт нийт 108.1 сая төгрөгийн, 39 төсөвт байгууллага нийгмийн даатгалын шимтгэлд нийт 178.9 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Цахилгаан шугам сүлжээний газар, “Суат” ХХК-ны өглөг 703.1 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, “Хала өркени” ОНӨААТҮГ-ын өглөг 0.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Төсөвт байгууллагуудын өглөг нэмэгдсэн шалтгааныг авч үзвэл:

- Орон нутгийн төсвөөс олгох тогтмол зардлын санхүүжилтийг дутуу олгосноос Улаанхус сумын ЕБ-ын 1 дүгээр сургууль 38.2 сая төгрөгөөр, 2-р сургууль 15.8 сая төгрөгөөр түлш халаалтын өглөг нь нэмэгдсэн байна.
- Зарим сургуулийн байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлын төсвийг өмнөх онуудад үндэслэлгүй бууруулж төлөвлөж олгосноос Өлгий сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 28.9 сая төгрөгийн, 2-р сургууль 92.2 сая төгрөгийн, 3-р сургууль 18.9 сая төгрөгийн, 4-р сургууль 31.0 сая төгрөгийн, 6-р сургууль 7.3 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 73.8 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.
- Орон нутгийн төсвөөс олгох урсгал санхүүжилтийг дутуу олгосны улмаас Алтанцөгц сумын ЗДТГ 12.9 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын ЗДТГ 11.8 сая төгрөгийн, Улаанхус сумын ЗДТГ 10.9 сая төгрөгийн, Бугат сумын ЗДТГ 8.4 сая төгрөгийн, Дэлүүн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 7.5 төгрөгийн өглөгийг шинээр үүсгэсэн байна.
- Булган сумын Эрүүл мэндийн төв Ковид-19 цар тахлын хязгаарлалтын улмаас магадлан итгэмжлэл хугацаандаа хийгдээгүйгээс Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах 21.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авснаас 6.2 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.
- Төсөвт байгууллагуудын оны эцэст хийгдсэн зарлагын зарим гүйлгээг төрийн сангийн сүлжээ гацсан, баталгаажуулах боломжгүй болсон, гүйлгээ буцаж ирсэн зэргээс шалтгаалан зарим байгууллага өглөгтэй гарсан байна.
Тухайлбал: Булган сумын Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль 26.7 сая төгрөгийн, Буянт сумын ЕБ-ын сургууль 15.4 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 12.4 сая төгрөгийн, Сагсай сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 3.2 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын Эрүүл мэндийн төв 6.7 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.
Мөн Алтанцөгц сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн оны эцсийн санхүүжилтээс 7.1 сая төгрөгийг төсөвт татан төвлөрүүлснээс 7.4 сая төгрөгийн, Биеийн тамир, спортын газарт Биеийн тамир, спортын хорооноос “Цахим фитнес” төсөлд олгосон санхүүжилт жилийн эцэст дансанд орж татан төвлөрснөөс 16.0 сая төгрөгийн, Хот тохижуулах алба мөн оны эцсийн санхүүжилтээс 14.3 сая төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлснээс 14.2 сая төгрөгийн өглөг бүртгэсэн байна.
- Аймгийн Музейн халаалтын зардлын төсөвт дутуу суусан хэмжээгээр өр үүссэн тооцоог бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллага нь шүүхэд өгч шүүхийн шийдвэрээр 15.4 сая төгрөгийн өглөгийг нэмж бүртгэсэн байна.
- Ногооннуур, Цагааннуур, Улаанхус сумын Соёлын төвүүдийн тус бүр 2 галчийн орон тооны цалинг төсөвт дутуу суулгасны улмаас он дамжсан 7.6-9.0 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.
- Дэлүүн сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан 20.8 сая төгрөгөөр, Сагсай сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан 8.8 сая төгрөгөөр өглөгийг нэмэгдүүлсэн байна.

Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн өглөг нэмэгдсэн нь:

- Цахилгаан шугам сүлжээний газрын өглөг Засгийн газрын айл өрхүүдээс хөнгөлсөн цахилгааны үнийг “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-д төлөхтэй холбоотой 580.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.
- “Суат” ХХК нь жил бүр алдагдалтай ажиллаж байгаагаас өглөг нь нэмэгдсэн байна.

“Жана өлке” ОНӨААТҮГ-т 266.1 сая төгрөгийн урьдчилж орсон орлогын үлдэгдэл бүртгэлтэй байгаа нь аймгийн ОНХСангаас 2014 онд олгосон 200.0 сая төгрөгийн зээл, иргэдээс урьдчилж авсан түрээсийн төлбөрийн 66.0 сая төгрөгийн өглөг байна.

Урт хугацаат өр төлбөр

Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн тайланд нийтдээ 3127.6 сая төгрөгийн урт хугацаат өр бүртгэгдсэн байна.

“Суат” ХХК Азийн Хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр “Орон нутгийн хотуудын Нийтийн аж ахуйг хөгжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд аймгийн төвийн цэвэр бохир усны системийн техник, технологийг шинэчлэх цэвэр усны шугам хоолойг өргөтгөх, цэвэр бохир усны насосын станц, 30 хүний халуун усны барилгад их засвар, 3 ба 5 хүний халуун ус барих, ус түгээх, 2 ш гүний худаг барих, машин техник нийлүүлэх, цэвэрлэх байгууламжид био цөөрмийн карт барих зэрэг ажлуудад 2002 онд хийгдсэн урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын 991.0 сая төгрөгийн зээлтэй байна.

Цахилгаан шугам сүлжээний газар Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн “Цахилгааны шугамын шинэчлэл, алдагдал бууруулах” төслөөр 2009 онд хийгдсэн урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын 2136.6 сая төгрөгийн зээлтэй байна.

Дээрх төсөл хэрэгжсэн аж ахуйн нэгжүүдийн урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын зээл нь санхүүгийн боломжгүйгээс төлөгдөөгүй ирсэн байна.

“Хала-Өркени” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд Өлгий сумын Сум хөгжүүлэх сангаас авсан 20.0 сая төгрөгийн он дамжсан зээл барагдаагүй, “Жана өлке” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй байгаа иргэдээс павильоны анхны тавилтын үнийн урьдчилгаанд авсан 138.0 сая төгрөгийн хувь хүмүүсийн зээл бүртгэгдэж барагдаагүй байна.

Аудитын илрүүлэлт: Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар өр төлбөртэй холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Төсөвт байгууллагуудын өглөг оны эцэст 1136.9 сая төгрөгт болж оны эхнээс 156.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.
- Зарим төсөвт байгууллагууд өглөгийн үлдэгдлийг харилцагч байгууллага, хувь хүмүүстэй тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, өглөгийг санхүүгийн тайланд зөрүүтэй тусгасан, санхүүгийн тайланд тусгаж харуулаагүй зөрчил гаргасан байна. Тухайлбал: Өлгий сумын ЕБ-ын 4-р сургууль оны эхний 9.0 сая төгрөгийн өглөгийг барагдуулснаар тайлагнасан боловч баримтаар нотлох боломжгүй, тооцоо нийлсэн актгүй, жилийн эцсийн түлш халаалтын өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, Ногооннуур сумын 1-р цэцэрлэг 0.9 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумын 4-р цэцэрлэг 2.1 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, Баяннуур сумын ЭМТөв 3.2 сая төгрөгийн, Бугат сумын ЭМТөв 5.5 сая төгрөгийн өглөгийг санхүүгийн тайланд зөрүүтэй тайлагнасан,

Алтай сумын хүүхдийн цэцэрлэг Шүүхийн шийдвэрээр хоолны зардлын төсвөөс он дамжсан 1.9 сая төгрөгийн өглөгийг төлсөн боловч санхүүгийн тайланд тусгагдаагүй, Сум дундын ойн анги 0.1 сая төгрөгийн тогтмол зардлыг өглөгийн дансанд бүртгэж, тооцоо үүсгэхгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан.

Алтай сумын хүүхдийн цэцэрлэг 0.4 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын ЕБ-ын 3-р сургууль 0.1 сая төгрөгийн, Булган сумын ЗДТГ 0.4 сая төгрөгийн, Сагсай сумын ЭМТөв 1.0 сая төгрөгийн, Сагсай сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 1.9 сая төгрөгийн, 2-р сургууль 2.4 сая төгрөгийн, Өлгий сумын ЗДТГ 0.5 сая төгрөгийн, Санхүүгийн хяналт аудитын алба 0.2 сая төгрөгийн, ГХБХБГ 0.3 сая төгрөгийн татварыг төсөвт дутуу төвлөрүүлж, санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаж харуулаагүй.

Ногооннуур сумын 2-р цэцэрлэг 2.6 сая төгрөгийн, Өлгий сумын 20-р цэцэрлэг 0.6 сая төгрөгийн, Орон нутгийн олон нийтийн радио телевиз 1.0 сая төгрөгийн, Музей 0.7 сая төгрөгийн, ГХБХБГ 0.9 сая төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг дутуу ногдуулж санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаж харуулаагүй, Сагсай сумын ЭМТөв эмийн зардлын 1.3 сая төгрөгийн, Булган сумын Ёлт цэцэрлэг 0.2 сая төгрөгийн цалингийн өглөгийг санхүүгийн тайланд тусгаж харуулаагүй.

- Төсвийн тухай хуулийн 6.4-т заасан санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчмыг хэрэгжүүлж ажиллаагүйгээс зарим байгууллагын өглөг

нэмэгдсэн байна. Тухайлбал: Сагсай сумын 2-р цэцэрлэг 4.5 сая төгрөгийн, Соёлын төв 3.4 сая төгрөгийн, Ногооннуур сумын 1-р цэцэрлэг 4.3 сая төгрөгийн, ЕБ-ын 1-р сургууль 12.5 сая төгрөгийн, Улаанхус сумын ЭМТөв 9.6 сая төгрөгийн, Толбо сумын ЕБ-ын сургууль 1.3 сая төгрөгийн, Цэнгэл сумын ЕБ-ын 2-р сургууль 1.1 сая төгрөгийн, Насан туршийн боловсролын төв 0.9 сая төгрөгийн, Улаанхус сумын цэцэрлэг 14.8 сая төгрөгийн өглөгийг тус тус шинээр үүсгэсэн байна.

- Улаанхус сумын ЕБ-ын 1 дүгээр сургууль 61.7 сая төгрөгийн, 2-р сургууль 53.5 сая төгрөгийн, 3-р сургууль 61.5 сая төгрөгийн, Хүүхдийн цэцэрлэг 35.2 сая төгрөгийн, Сагсай сумын ЕБ-ын 1-р сургууль 26.3 сая төгрөгийн хоол хүнс, түлээ нүүрсийг нөөцөлж худалдан авсан нь өглөг нэмэгдэхэд нөлөөлсөн байна. Энэ нь тухай байгууллагуудын төсвийн төлөвлөлт үндэслэлгүй хийгдсэнээс шалтгаалсан гэж үзэх үндэстэй байна.
- Батлагдсан орон тооны хязгаарыг Цагааннуур тосгоны Захирагчийн алба 5 хүнээр хэтрүүлэн 12.6 сая төгрөгийн, Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв 7 хүнээр хэтрүүлж 11.3 сая төгрөгийн, Булган сумын Эрүүл мэндийн төв 2 хүнээр хэтрүүлж 6.6 сая төгрөгийн, Алтанцөгц Соёлын төв 2 хүнээр хэтрүүлж 9.5 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын Соёлын төв 1 хүнээр хэтрүүлж 1.5 сая төгрөгийн, Бугат сумын Соёлын төв 2 хүнээр хэтрүүлж 4.3 сая төгрөгийн, Баяннуур сумын ЕБ-ын 3-р сургууль 1 хүнээр хэтрүүлэн 3.5 сая төгрөгийн өглөгийг тус тус шинээр үүсгэсэн байна.
- Ногооннуур сумын Соёлын төвийн төсвөөс нягтлан бодогч нь нягтлан бодогчийн цалинг тушаалд заасан хэмжээнээс хууль бусаар илүү авсан нь нийгмийн даатгалын шимтгэл, татварын өглөг 5.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэхэд нөлөөлсөн байна.

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 167233.4 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 180419.6 сая төгрөг болж, оны эхнээс 13186.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

<i>Хүснэгт №08 Засгийн газрын хувь оролцооны үлдэгдэл</i>		<i>/сая төгрөг/</i>	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт /-/
Засгийн газрын оруулсан капитал	68,930.00	69,595.70	665.70
Өмч: -төрийн	68,930.00	69,595.70	665.70
- хувийн			-
- хувьцаат			-
Хуримтлагдсан үр дүн	29,016.80	41,714.00	12,697.20
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	69,286.60	69,109.90	(176.70)
Дүн	167,233.40	180,419.60	13,186.20
<i>Үүнээс төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага, төсөл сан	149,622.30	162,224.40	12,602.10
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	17,611.10	18,195.20	584.10
Дүн	167,233.40	180,419.60	13,186.20

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо нягтлан бодох бүртгэлийн өөрчлөлтөөр 374.8 сая төгрөгөөр нэмэгджээ. Үүнд: Засгийн газрын оруулсан капитал данс 81.6 сая төгрөгөөр, дахин үнэлгээний нөөц данс 16.7 сая төгрөгөөр, хуримтлагдсан үр дүн дансны үлдэгдэл 473.0 сая төгрөгөөр өөрчлөлт орсон байна.

Тайлант оны үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний данс нь 160.0 сая төгрөгөөр буурч, Засгийн газрын оруулсан капитал данс 747.2 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, хуримтлагдсан үр дүн тайлант оны үр дүн 12224.2 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, Засгийн газрын хувь оролцоо оны эцэст 180419.6 сая төгрөг болсон байна.

Засгийн газрын оруулсан капитал дансны өсөлт нь “Суат” ХХК-нд хөрөнгийн дансанд төсөл хөтөлбөр, хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн хөрөнгийг орлогод авсантай холбоотой 720,1

сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, Өлгий сумын хүүхдийн 19-р цэцэрлэг 6.7 сая төгрөгөөр хөрөнгийн үнэлгээ нэмэгдсэн, Өлгий сумын 10-р сургууль 20.5 сая төгрөгөөр бүтцийн өөрчлөлтөөр хөрөнгө шилжүүлэн авсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт нь Дэлүүн сумын хүүхдийн цэцэрлэг 39.5 сая төгрөгөөр, Өлгий сумын хүүхдийн 3-р цэцэрлэг 30.3 сая төгрөгөөр, Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газар 29.3 сая төгрөгөөр, Улаанхус сумын Эрүүл мэндийн төв 27.9 сая төгрөгөөр, Буянт сумын Соёлын төв 15.2 сая төгрөгөөр, Улаанхус сумын ЕБ-ын 2-р сургууль 6.1 сая төгрөгөөр, аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 4.1 сая төгрөгөөр, Өлгий сумын 7-р сургууль 3.7 сая төгрөгөөр, Улаанхус сумын ЗДТГазар 2.0 сая төгрөгөөр, Орон нутгийн олон нийтийн радио телевиз 1.1 сая төгрөгөөр, ГХБХБГазар 0.6 сая төгрөгөөр, Алтай сумын Эрүүл мэндийн төв 0.2 сая төгрөгөөр, нийтдээ 160.0 сая төгрөгөөр акталсан хөрөнгийн дахин үнэлгээтэй холбоотой тус тус буурчээ.

Аудитын илрүүлэлт: Аудитаар Засгийн газрын хувь оролцоо данстай холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

3.5.10. Орлогын данс

Тайлант онд Төсвийн ерөнхий захирагчийн үр дүнгийн тайлангаар үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 701.2 сая төгрөгийн, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 139.6 сая төгрөгийн орлого оруулж, нийтдээ 840.8 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж ажилласан байна. Орлогын ихэнх хэсгийг Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, Эргэлтийн эмийн сангийн орлого, Соёлын төвүүдийн өөрийн орлого байна.

Тайлант онд нийт 18512.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 378.8 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй орлогоор хүлээн авч тайлагнасан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

ТЕЗ-ийн тайлангаар үндсэн болон туслах үйл ажиллагаатай холбоотой алдаа зөрчил гараагүй байна.

3.5.11 Зардлын данс

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн зардлын данстай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:ТШЗ болон ТТЗ-ийн тайлангаар зардлын данстай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Улаанхус сумын Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль үдийн цайны зардлын төсвөөс 2.6 сая төгрөгийг холбогдох байгууллагуудын зохих зөвшөөрөлгүйгээр зардлын бүлэг хооронд шилжүүлэн зарцуулж гүний худаг гаргуулан, тоног төхөөрөмж худалдан авсан.
- Улаанхус сумын Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль гэрэл цахилгаан, бичиг хэрэг, тээвэр шатаахуун, шуудан холбоо, хог хаягдал, томилот, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлагын зардлуудад 19.3 сая төгрөгийг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр зарцуулж шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан. Бусад нийтлэг ажил үйлчилгээ, төлбөрийн хураамжийн төсвөөс 17.2 сая төгрөгийг зохих зөвшөөрөлгүйгээр илүү ажиллуулсан 6 орон тооны цалингийн зардалд гүйлгэн зарцуулсан.
- Улаанхус сумын Засаг даргын тамгын газар харилцахын данснаас арилжааны банкинд дахь жижиг мөнгөн сангийн дансаар 15.4 сая төгрөгийг бэлнээр зарцуулж кассын тайлан гаргуулж тооцоо хийж баримтжуулаагүй, шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан, мөн сумын төсвийн давсан орлогоос зарцуулсан хөрөнгийг шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тайлант онд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хэрэгжүүлэх 24 хөтөлбөрт зориулан 96487.6 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 90321.1 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 6166.5 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 67832.0 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 19419.2 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 6333.3 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 444.9 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 2321.4 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, урьд оны үлдэгдлээс 136.9 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгээс төвлөрүүлэг шилжүүлгийг хассан дүнгээр нийтдээ 62844.9 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 18590.8 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 5927.8 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 316.8 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 436.2 сая төгрөгийн, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 63.3 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн байна.

Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс авсан нийт санхүүжилтээс 4987.1 сая төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Аймгийн 2020 оны оны нэгдсэн төсвийн зарлагын гүйцэтгэлээр нийтдээ 88446.3 сая төгрөгийн зарлага санхүүжилт хийгдэж, төлөвлөснөөс 8041.4 сая төгрөгөөр бага гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Орон нутгийн төсвөөс 19419.2 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авахаас 18590.8 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй байгаа бөгөөд 647.9 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу олгогдож, 180.5 сая төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 444.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлж ажиллахаас 316.8 сая төгрөгийн санхүүжилт авч 128.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авсан байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 499.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 1958.6 сая төгрөгөөр тасарсан нь сумуудын Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс бүрдүүлэх орлого, орон нутгийн зарим төсөвт байгууллага, Байгаль хамгаалах сангуудын үндсэн үйл ажиллагаанаас бүрдүүлэхээр төлөвлөсөн орлого тасарснаас шалтгаалжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 88446.4 сая төгрөг буюу 91.7 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлоготой холбоотой байна.

Аймгийн Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын 91.1 хувийг бараа үйлчилгээний зардал, 1.2 хувийг урсгал шилжүүлэг, 6.1 хувийг хөрөнгийн зардал эзэлж байна.

Бараа үйлчилгээний зардлын 68.9 хувийг цалингийн, 9.2 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, 6.9 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 1.7 хувийг хангамжийн зардал, 6.4 хувийг нормативт зардал, 6.9 хувийг бусад зардлууд эзэлж байна.

Хүснэгт №09 Баян-Өлгий аймгийн ТЭЗ-ийн 2020 оны төсвийн гүйцэтгэл /сая төгрөгөөр/

№	Байгууллагын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Орон нутгийн төсвийн суурь зарлага	17546.0	15603.4	-1942.6	17.6%
2	Орон нутгийн хөгжлийн сан	6166.6	5391.5	-775.1	6.1%
3	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн төсөв	72775.1	67451.5	-5323.6	76.3%
	Нийт дүн	96487.7	88446.4	8041.3	100%

Эх сурвалж: Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 67 мэдээлэл оруулахаас 42 мэдээллийг бүрэн оруулсан, бүтэн жилийн мэдээллээс батлагдсан төсөв, дараа жилийн төсвийн төсөл, төсөл хөтөлбөр, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө зэрэг 4 мэдээлэл, сар бүр оруулах мэдээллээс Засгийн газрын болон орон нутгийн тусгай сангийн орлого, зарлага, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө гүйцэтгэл, Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, концессын зүйлийн жагсаалт, гүйцэтгэл, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн 1, 4, 5, 6, 11 дүгээр саруудын 15 мэдээлэл, тухай бүр оруулах мэдээллээс Хөрөнгө оруулалт, тендер худалдан авалт, төсөв/гүйцэтгэлийн 1, 2, 6 дугаар саруудын 6 мэдээлэл, нийтдээ 25 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна. Мэдээлэл байршуулаагүй асуудал гараагүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

ТШЗ болон ТТЗ, ОНӨААН-ийн санхүүгийн тайлангаар Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 3 байгууллагад 674.9 сая төгрөгийн, Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар Цахилгаан шугам сүлжээний газарт 4533.2 сая төгрөгийн, нийтдээ 5208.1 сая төгрөгийн шилэн данстай холбоотой зөрчил илэрч албан шаардлага өгөгдсөн байна.

Нийт 111 байгууллагаас 696.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангаар 696.1 сая төгрөгийн 99 зөвлөмж, ОНӨААН-д 1 зөвлөмж, Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 11 зөвлөмж тус тус өгөгдсөн байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид төлбөрийн акт тогтоогдоогүй, 60.3 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 1494.6 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 2 заалттай зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 10: Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага	1	60.3	1	60.3			100%

Зөвлөмж	2	1494.6	1	1084.6	1	410.0	50%
Нийт	3	1554.9	2	1144.9	1	410.0	

Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилтийг дахин хянаж үзэхэд 60.3 сая төгрөгийн зөрчил арилгуулах албан шаардлага, 174.6 сая төгрөгийн зөвлөмж хэрэгжсэн байна. Харин төсөвт байгууллагын авлага нийт дүнгээр буурч, өглөг өссөн учраас 1319.7 сая төгрөгийн зөвлөмж бүрэн хэрэгжээгүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 182 төсвийн байгууллага, нэгж, 4 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 14 сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, нийт 200 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 187 байгууллага, нэгж аудитад хамрагдаж, 13 байгууллагад итгэл үзүүлсэн байна.

“Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ыг аймгийн ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн 59 дүгээр тогтоолоор татан буулгасан боловч хаалтын баланс гараагүй байна. Үүнтэй холбоотой аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нэгтгэлд тус газрын 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үлдэгдлээр шууд нэгтгэж ирүүлсэн байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас сумын ИТХ, Соёлын төв, аймаг, сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан зэрэг 57 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, 130 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргалаа. Үүнд:

Нийт 110 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”, 20 байгууллагын санхүүгийн тайланд “хязгаарлалтай” санал дүгнэлт өгөв. Санхүүгийн тайлангаар “Сөрөг” санал дүгнэлт, “Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан” санал дүгнэлт өгөөгүй байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийтдээ 20384.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 9913.2 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 88.8 сая төгрөгийн зөрчилд 43 төлбөрийн акт тогтоож, 8572.3 сая төгрөгийн зөрчилд 84 албан шаардлага, 3 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлж, 1810.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 141 зөвлөмж өгөв. Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал гараагүй байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга:

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн асуудал гараагүй байна.

- Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан, Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан, Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан, Нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/ өмчийн өөрчлөлтийн тайланд зөрүүтэй нэгтгэсэн зөрчил илрээгүй.

Э-тайланд дараах байгууллагуудын төсвийн төлөвлөгөөг зөрүүтэй оруулсан байна. Үүнд:

Аймгийн Цахилгаан шугам сүлжээний газар нь өмчийн өөрчлөлтийн тайланд Засгийн газрын хувь оролцоо дансыг үндэслэлгүйгээр 461.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн, Үр дүнгийн тайланд элэгдлийн зардлыг 345.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлснийг залруулав.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага:

Баян-Өлгий аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар акт тогтоогдоогүй, албан шаардлага өгөгдөөгүй байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар:

Сумуудын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаар 14 ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргасан ба 12 сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланд зөрчилгүй санал дүгнэлт, Бугат, Ногооннуур сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланд хязгаарлалттай санал дүгнэлт өгсөн байна.

Аудитаар нийт 8949.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 8779.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 6.0 сая төгрөгийн зөрчилд 1 акт тогтоож, 164.3 сая төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага, 15 алдаа зөрчилд 13 зөвлөмж өглөө. Бугат сум, Ногооннуур сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар 3 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлэв.

Төсвийн байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитаар

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа төсвийн 182 байгууллагаас 13 байгууллагад итгэл үзүүлж, 57 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, 112 байгууллагад бие даасан дүгнэлт гаргасан.

Үүнээс 94 байгууллагад “зөрчилгүй” санал дүгнэлт, Өлгий сумын ЕБ-ын 4 дүгээр сургууль, Өлгий сумын ЕБ-ын 10 дугаар сургууль, Баяннуур сумын ЕБ-ын 3-р сургууль, Дэлүүн сумын ЕБ-ын 2-р сургууль, Дэлүүн сумын ЕБ-ын 3-р сургууль, Алтай сумын Хүүхдийн цэцэрлэг, Дэлүүн сумын 1-р цэцэрлэг, Ногооннуур сумын Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг, Ногооннуур сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг, Улаанхус сумын Хүүхдийн цэцэрлэг, Улаанхус сумын Согог багийн хүүхдийн цэцэрлэг, Цагааннуур тосгоны Хүүхдийн цэцэрлэг, Өлгий сумын Хүүхдийн 20-р цэцэрлэг, Бугат сумын Эрүүл мэндийн төв, Сагсай сумын Эрүүл мэндийн төв, Улаанхус сумын Эрүүл мэндийн төв, Өлгий сумын Засаг даргын тамгын газар, Асрамжийн газар зэрэг нийт 18 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт өгсөн байна.

Аудитаар нийт 6224.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 1134.3 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 5089.7 сая төгрөгийн залруулаагүй зөрчилд 78.5 сая төгрөгийн акт тогтоож, 3706.7 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 1304.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд зөвлөмж өгөгджээ.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар

Харьяа орон нутгийн өмчит 4 аж ахуйн нэгж байгууллагаас 2 байгууллагад бие даасан дүгнэлт гаргасан бөгөөд “Суат” ХХК, Цахилгаан шугам сүлжээний газрын санхүүгийн тайланд “зөрчилгүй” санал дүгнэлт өгсөн. “Хала Өркени” ОНӨААТҮГ-ын 2020 оны санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлсэн. “Жана Өлке” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлсэн бөгөөд аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 59 дүгээр тогтоолоор татан буугдсан байна.

Аудитаар нийт 5211.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 4.3 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 4701.3 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 506.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн байна.

Хүснэгт 11: Харьяа байгууллагуудаас илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэсэн судалгаа

/сая төгрөгөөр/

№	Аудитын нэр	Илрүүлэлт						Запруулсан алдаа	Запруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн дүн	Запруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт									
		Зөрчил		Алдаа		Бүгд				Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж		Албан тушааланд хариуцлага тооцуулах			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ТШЗ	412	5089.7	58	1,134.3	470	6,224.0	58	1,134.3	412	5089.7	46	78.5	166	3,706.7	200	1,304.5	-	-
2	ОНӨААН	9	5211.5	0	-	9	5,211.5	0	-	9	5211.5	2	4.3	3	4,701.3	4	505.9	-	-
3	ТТЗ	29	170.3	26	8,779.0	55	8,949.3	26	8,779.0	29	170.3	1	6.0	8	164.3	17	-	3	-
	Дүн	450	10,471.5	84	9,913.3	534	20,384.8	84	9,913.3	450	10,471.5	49	88.8	177	8,572.3	221	1,810.4	3	-

3.9 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа төсвийн байгууллагуудын өр, авлагын барагдалт, төсвийн зарцуулалтад тавьж буй дотоод хяналтын ажил, түүний үр дүнг дараагийн аудитаар авч үзэх шаардлагатай байна. Энэхүү асуудал нь анхаарал татахуйц чухал асуудал байгаа болно.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АДБОУС болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь аймгийн ТЕЗ-ийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаарх бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Шилэн данстай холбоотой асуудал:

1.1. Илрүүлэлт:

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих бүтэн жилийн мэдээллээс батлагдсан төсөв, дараа жилийн төсвийн төсөл, төсөл хөтөлбөр, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө зэрэг 4 мэдээлэл, сар бүр оруулах мэдээллээс Засгийн газрын болон орон нутгийн тусгай сангийн орлого, зарлага, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө гүйцэтгэл, Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, концессын зүйлийн жагсаалт, гүйцэтгэл, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн 1, 4, 5, 6, 11 дүгээр саруудын 15 мэдээлэл, тухай бүр оруулах мэдээллээс Хөрөнгө оруулалт, тендер худалдан авалт, төсөв/гүйцэтгэлийн 1, 2, 6 дугаар саруудын 6 мэдээлэл, нийтдээ 25 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.

1.2. Эрсдэл:

Шилэн дансны хууль бүрэн хэрэгжихгүй байх, төсвийн ил тод байдал хангагдахгүй байх эрсдэлтэй.

1.3. Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 29 дүгээр тогтоолоор баталсан журмыг мөрдөж алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, шилэн дансанд заавал байршуулах мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Төрийн аудитын байгууллагын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

2. Балансын данстай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн 59 дүгээр тогтоолоор “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ыг татан буулгасан боловч хаалтын тооллого тооцоо хийгдээгүй, хаалтын баланс гаргаж тайлагнаагүй, өмч хөрөнгийг хаана хүлээн авч бүртгэсэн нь тодорхойгүй, аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нэгтгэлд 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үлдэгдлээр нэгтгэж ирүүлсэн байна.

2.2. Эрсдэл:

Тус газрын хөрөнгийн бүртгэлд байгаа хөрөнгө дутагдах, алга болох, өмч хамгаалалтад тавих хяналт сулрах эрсдэлтэй.

2.3. Өгсөн зөвлөмж:

“Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ын хөрөнгийн тооллого тооцоог хийж, хаалтын баланс гаргах, өмч хөрөнгийг Орон нутгийн өмчийн газарт хүлээлгэн өгөх арга хэмжээ авч ажиллах.

2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Төрийн аудитын байгууллагын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021.04.20	Аудитын нэр:	Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код: БӨА-2021/1/СТА-ТЕЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих бүтэн жилийн мэдээллээс батлагдсан төсөв, дараа жилийн төсвийн төсөл, төсөл хөтөлбөр, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө зэрэг 4 мэдээлэл, сар бүр оруулах мэдээллээс Засгийн газрын болон орон нутгийн тусгай сангийн орлого, зарлага, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө гүйцэтгэл, Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, концессын зүйлийн жагсаалт, гүйцэтгэл, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн 1, 4, 5, 6, 11 дүгээр саруудын 15 мэдээлэл, тухай бүр оруулах мэдээллээс Хөрөнгө оруулалт, тендер худалдан авалт, төсөв/гүйцэтгэлийн 1, 2, 6 дугаар саруудын 6 мэдээлэл, нийтдээ 25 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.	-	Зөвлөмж	Засаг дарга, СТСХ-ийн дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Бауыржан, Х.Ербол, Х.Садырбек

2	<p>Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн 59 дүгээр тогтоолоор “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ыг татан буулгасан боловч хаалтын тооллого тооцоо хийгдээгүй, хаалтын баланс гаргаж тайлагнаагүй, өмч хөрөнгийг хаана хүлээн авч бүртгэсэн нь тодорхойгүй, аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нэгтгэлд 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үлдэгдлээр нэгтгэж ирүүлсэн байна.</p>	-	Зөвлөмж	Засаг дарга, СТСХ-ийн дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Бауыржан, Х.Ербол, Х.Садырбек
	Дүн	-			

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН ТУШААЛ

2021 оны 04 сарын 21 өдөр

Дугаар А/06

Өлгий

Аудитын тайлан баталгаажуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, 20 дугаар зүйлийн 20.1, 20.2, 20.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2018 оны А/124 дүгээр тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам”-ын 13.5, 2018 оны А/207 дугаар “Эрх үүрэг шилжүүлэх” тушаалын 5 дугаар хавсралтын 2.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг баталсугай.

2. Аудитын тайланг Үндэсний аудитын газрын Аудитын хоёрдугаар газар, аймгийн Засаг даргад тус тус хүргүүлсүгэй.

3. Аудитаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгаж зөвлөмж, албан шаардлагын биелэлтийг заасан хугацаанд ирүүлэхийг аймгийн Засаг дарга /Д.Бауыржан/, Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн дарга /Х.Ербол/, Санхүүгийн хяналт аудитын албаны дарга Р.Хуатхан нарт зөвлөсүгэй.

4. Аудитын зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дүнг 2020 оны 4 дүгээр улиралд танилцуулахыг санхүүгийн тайлангийн аудит хариуцсан ахлах аудитор /Д.Назгүл/-д, тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аудитын менежер /Х.Женисбек/-т тус тус даалгасугай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

М.ХУАНГАН

D:\bichig heregl\2021\tushaal.doc